

Ministerstvo zemědělství

Koncepce zemědělského aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015

Schváleno Usnesením vlády ČR č. 113 ze dne 26. ledna 2009

1) Usnesením vlády České republiky ze dne 26. března 2008 č. 287 k návrhu Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice bylo, v části II., odst. 8. usnesení, uloženo ministrovi zemědělství předložit vládě do 30. listopadu 2008 návrh Koncepce zemědělského aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015, vycházející z Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice (dále jen „Reforma“)¹.

2) Celkový cíl Koncepce zemědělského aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015 (dále jen „Koncepce“)

Koncepce vymezuje ve střednědobé perspektivě vztah Ministerstva zemědělství (dále jen „MZe“) České republiky (dále jen „ČR“) k aplikovanému výzkumu a vývoji v oblasti zemědělství a rybolovu, potravinářství, lesního a vodního hospodářství a rozvoje venkova (tj. v oblasti agrárního sektoru²) v souvislosti se zvyšováním kvality života obyvatelstva ČR.

Koncepce:

- [1] vychází z Koncepce agrární politiky pro období po vstupu do Evropské unie (dále jen „EU“) (2004–2013), Národního strategického plánu rozvoje venkova ČR (NSPRV) na období 2007–2013; předpokládaných změn Společné zemědělské politiky EU, vodohospodářské a lesnické politiky EU a aktuálních Dlouhodobých základních směrů výzkumu (dále jen „DZSV“);
- [2] reflektuje politiku EU v oblasti výzkumu a vývoje (dále jen „VaV“) a Evropského výzkumného prostoru (dále jen „ERA“);
- [3] zohledňuje přistoupení ČR k Úmluvě o biologické rozmanitosti (Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 134/1999 Sb., o sjednání Úmluvy o biologické rozmanitosti) a rezoluce ministerských konferencí o ochraně evropských lesů a Lesnickou strategii EU;
- [4] rozpracovává cíle Reformy do oblastí působnosti MZe.

V Koncepci jsou promítnuty stávající a předpokládané změny legislativního prostředí v oblasti VaV, zejména novela zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů. V oblasti poskytování veřejné podpory jde zejména o Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01) a navazující připravovanou novelu zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje.

Východiska a normativní dokumenty jednotlivých oborů agrárního VaV, které byly promítnuty do Koncepce a výrazným způsobem ovlivňují rozvoj resortní vědecko-výzkumné základny (dále jen „VVZ“), jsou uvedeny v Příloze I.

Koncepce navazuje na Koncepci výzkumu a vývoje v působnosti MZe na léta 2004–2008 a bude jedním z podkladů pro zpracování Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009–2015.

¹ Koncepce byla zpracována v souladu s osnovou koncepcí aplikovaného výzkumu a vývoje, která byla MZe navržena dopisem I. místopředsedkyně Rady pro výzkum a vývoj PhDr. Miroslavy Kopicové čj. 06358/08-RVV ze dne 11. dubna 2008.

² Oblasti zemědělství a rybolovu, potravinářství, lesního a vodního hospodářství a rozvoje venkova v souvislosti s rozvojem kvality života jsou pro potřeby této koncepce i dalších programových produktů definovány jako „agrární sektor“. Zemědělským aplikovaným VaV se rozumí VaV v oblasti agrárního sektoru.

úbytek vody apod.) přinášejí další příležitosti pro zemědělský aplikovaný výzkum. Při riziku vyčerpávání přírodních energetických zdrojů s tím souvisí i výzkum zaměřený na maximální využívání místních zdrojů včetně půdy. Zvýšená poptávka po potravinách (omezování zdrojů, růst světové populace, zvyšování životní úrovně v rozvojových zemích apod.) přinášejí rovněž příležitosti pro aplikovaný výzkum v agrárním sektoru, stejně tak jako rostoucí zájem spotřebitelů o kvalitní a bezpečné potraviny splňující nutriční a další specifická kritéria podporuje užití inovativních postupů v zemědělství a potravinářství.

Rizika:

Nepřijetí a nedostatečná realizace Koncepce při zachování dosavadního stavu resortního VaV s nižší efektivitou vynakládaných prostředků, podpora slabých výzkumných týmů, dosahování průměrných, ve větší míře publikačních výsledků s nízkým stupněm jejich využívání – to vše může vést ke ztrátě pozic, kterých resortní VaV v předcházejících letech dosáhl, a ke snížení podpory do VaV agrárního sektoru jako celku. Rizikem pro český agrární sektor jsou i dopady klimatických změn (globální oteplování, úbytek vody, časově i geograficky nerovnoměrné rozložení srážek, půdní eroze mj. vlivem přivalových dešťů ad.), snižování rozsahu a kvality zemědělské půdy, vyčerpávání fosilních energetických zdrojů při současném zvyšování produkce ve třetích zemích s rostoucím konkurenčním tlakem na evropské země, zejména u levných produktů s nízkou přidanou hodnotou a u surovin a polotovarů pro potravinářskou výrobu. Ve svém důsledku to povede ke snížení konkurenceschopnosti celého agrárního sektoru, k nedostatečnému rozvoji českého venkova a k disproporcím při zajištění trvalé udržitelnosti multifunkčního charakteru agrárního sektoru.

4) Stručná charakteristika stavu a tendencí vývoje v oblasti zemědělského aplikovaného výzkumu a vývoje v zahraničí

Rozvoj zemědělství a venkovského prostoru je dlouhodobou prioritou zemí EU. V současné době probíhá revize Společné zemědělské politiky EU a příprava její reformy po roce 2013, jejíž součástí je také stanovení základních priorit tohoto hospodářsky důležitého odvětví. Je možné předpokládat, že hlavní směry rozvoje agrárního komplexu a venkova z pohledu EU budou především spočívat:

- [1] v ochraně přírodních zdrojů - ochraně půdy, vodních zdrojů a ovzduší, biologické rozmanitosti, genofondu hospodářsky využitelných organismů, v ochraně funkčních ekosystémů,
- [2] v genetické zlepšování produkčních organismů v agrárním sektoru (zemědělské plodiny, hospodářská zvířata, mikroorganismy) pro dosažení vyšší produktivity, požadované kvality a stability produkce a snížení negativních dopadů zemědělství na životní prostředí,
- [3] v efektivním a šetrném využívání disponibilních přírodních zdrojů – precizní systémy obhospodařování půdy a vodních zdrojů, efektivní využívání genofondu, šetrné produkční systémy, ekologické obhospodařování zemědělského a lesního půdního fondu,
- [4] v zabezpečení dostatečné nabídky potravin a zdravé výživy obyvatel – zvyšování bezpečnosti, autenticity a jakosti potravinářských surovin, potravin a krmiv, ochrana zdraví genofondu rostlin, zvířat a mikroorganismů, minimalizace rizik výskytu reziduí a kontaminantů v potravinových řetězcích a omezení výskytu alergenů,
- [5] v příspěvku agrárního sektoru ke zvýšení energetické soběstačnosti EU na bázi obnovitelných zdrojů energie, především biopaliva 2. generace,

- [6] v proporcionálním rozvoji venkovských regionů – zajištění trvalé udržitelnosti multifunkčního charakteru agrárního sektoru, vliv zemědělských a lesnických systémů na tvorbu krajiny, efektivní využití regionálních specifík k jejich rozvoji,
- [7] ve snižování rizik podnikání v agrárním sektoru, včetně prevence před dopady možných klimatických změn.

Pro naplnění hlavních cílů agrární politiky EU je nezbytný výkonný aplikovaný výzkum. Všechny země EU i další ekonomicky vyspělé země důsledně podporují agrární výzkum⁴ z veřejných zdrojů s tím, že jeho řízení je dáno specifickými jednotlivými zeměmi. Společným rysem je trend podpory řešení nových metod a biologických přístupů s výzkumem moderních technologií a produkčních systémů.

V tomto směru je v celosvětovém měřítku agrární výzkum zaměřen zejména na:

- [1] rozvoj a aplikaci molekulárně genetických, buněčných a fyzikálně-chemických metod, související rozvoj a aplikaci efektivních biotechnologií a nanotechnologií v zemědělství, potravinářství, lesnictví a vodním hospodářství,
- [2] technologický rozvoj agrárního sektoru – výzkum nových technologických postupů zpracování půdy, agrotechniky a výživy rostlin, skladovacích technologií respektující ochranu zemědělské a potravinářské produkce, produkční systémy chovu hospodářských zvířat, inovativní a efektivnější technologie produkce potravin, technologie umožňující snížení ekologické zátěže agrárního sektoru na životní prostředí, včetně snížení energetické náročnosti produkčních systémů,
- [3] vývoj nových potravinářských výrobků a postupů splňujících požadavky spotřebitele na bezpečné, nutričně a energeticky vyvážené, kvalitní a cenově dostupné potraviny. Inovace tradičních produktů a regionálních specialit s cílem naplnění současných zdravotních a nutričních požadavků při zachování a ochraně gastronomického dědictví,
- [4] zachování a setrvalé využívání základních přírodních zdrojů (půda, voda, biodiverzita) s ohledem na jejich stav a rizika vyplývající z antropogenních činností a klimatických změn,
- [5] rozvoj a aplikaci metod ke zlepšení bezpečnosti a jakosti produkce, včetně výzkumu metod pro jejich hodnocení; racionální využití zemědělské produkce, především vedlejších produktů a odpadů k průmyslovému zpracování a energetickým účelům,
- [6] vypracování metod rozvoje a hodnocení multifunkčnosti zemědělských a lesnických systémů, zejména s ohledem na možné klimatické změny a způsoby jejich eliminace,
- [7] zvýšení efektivnosti opatření a výdajů zemědělské, potravinářské, vodohospodářské a lesnické politiky.

5) Stručná charakteristika zabezpečení vybraných cílů schválené Reformy systému VaV ČR

a. Podpora excelence ve výzkumu

i) Definice, způsoby realizace, její zvýhodnění a využití jejích výsledků pro inovace:

Excelence v oblasti zemědělského aplikovaného VaV je, v souladu s Reformou, charakterizována rychlostí a efektivitou spolupráce s uživatelskou sférou a rychlostí a účinností uplatnění výsledků VaV ve výrobcích, technologiích a službách na trzích.

⁴ Přehled je uveden v Příloze II. — Stručná charakteristika stavu agrárního VaV v zahraničí.

[2] Oddělení NAZV zodpovídá zejména za koncepční přípravu, vyhlášení a realizaci resortních programů VaV pro poskytování účelové podpory. V rámci výzkumných programů zabezpečuje vyhlášení veřejných soutěží ve VaV, hodnocení návrhů projektů VaV, uzavírání smluv s příjemci účelové podpory, vyhodnocování řešených projektů VaV a dosažených výsledků. Část činnosti, spojených s elektronickým systémem v oblasti vyhlášení veřejných soutěží, hodnocení návrhů projektů VaV, řešených projektů a dosažených výsledků, zabezpečení sběru, zpracování a dodávání údajů do IS VaV a další analytické, programátorské a ostatní práce spojené s poskytováním účelových prostředků, zajišťuje dodavatelsky smlouvou o dílo na základě výsledku vyhlášené veřejné zakázky.

Rozdělení řízení resortního VaV do dvou oddělení a jejich pracovní náplň vyhovuje současným i budoucím požadavkům, kladeným na řídicí sféru resortního VaV. Vytvořením samostatného odboru vědy a výzkumu MZe je zajištěn předpoklad úspěšného plnění úkolů pro resortní VaV, vyplývajících z Reformy a z této Koncepce. Vytvořením samostatného odboru vzdělávání a poradenství lze pokrýt zvýšené požadavky na resortní vzdělávání a přenos výsledků VaV do praxe.

Za účelem věcného naplnění cílů Koncepce bude, v souladu s požadavky Reformy, vytvořena meziresortní Rada zemědělského aplikovaného výzkumu a vývoje (dále jen „Rada“), složená zejména z externích odborníků a zástupců uživatelské sféry.

MZe bude nadále úzce spolupracovat s Českou akademií zemědělských věd (dále jen „ČAZV“), Agrární komorou České republiky (dále jen „AK ČR“) a Potravinářskou komorou České republiky (dále jen „AK ČR“) v oblasti přípravy koncepcí týkajících se resortního VaV a resortních programů výzkumu, hodnocení a popularizace VaV a jejich výsledků, při hodnocení soutěží na podporu resortního VaV.

Pro svou činnost odbor odpovědný za resortní VaV využívá činnost odborných komisí – poradních orgánů MZe; komise MZe pro hodnocení návrhů a výsledků výzkumných záměrů, programové komise pro hodnocení návrhů projektů VaV, řešení projektů a dosažených výsledků a hodnotící komise pro udělení ocenění ministra zemědělství za mimořádné výsledky ve VaV.

ii) Na úrovni výzkumných organizací, u nichž je poskytovatelem institucionální podpory MZe:

MZe zvýší koordinační činnost výzkumných organizací, které se zásadním způsobem podílí na realizaci Koncepce a rozvoje resortní VVZ. Koordinaci činnosti jednotlivých výzkumných organizací bude i nadále podporována kooperace výzkumných týmů, koordinace a dělba práce při řešení projektů VaV a při pořizování a využívání technického zázemí jednotlivých pracovišť. Vedle koordinace výzkumné činnosti bude více podporována spolupráce v oblasti pedagogicko-výchovné, odborné, expertní a další činnosti za účelem efektivnějšího využití pracovních i technických kapacit. Opatření k realizaci koncepce, jejichž naplnění se týká činnosti jednotlivých výzkumných organizací a jejich vnitřního členění, byla dohodnuta se statutárními zástupci příslušných organizací a tito s uvedenými opatřeními a jejich plněním souhlasí.

Za účelem postupného snižování roztržitosti resortního výzkumu řešením malých, duplicitních a méně významných projektů VaV, budou resortní výzkumné organizace, jichž je MZe zřizovatelem, odpovědné za udržování základních oborů v oblasti své působnosti v souladu se svými zřizovacími listinami a za formulaci excelentního výzkumu v oblasti své působnosti v rámci ČR. Účelem koordinace je do maximální míry zamezit případným

duplicitám řešených problematik resortního výzkumu jednotlivými výzkumnými pracovišti a podpora excelentního výzkumu.

Vzhledem k nedostatečné ochraně duševního vlastnictví, transferu a komercializace výsledků ve výzkumných organizacích, příjemcích státní podpory, bude nutno v jejich rámci zavést funkční systém ochrany duševního vlastnictví, transferu a komercializace výsledků v souladu s Rámcem Společenství, jako podmínky užití účelové státní podpory aplikovaného VaV.

iii) Spolupráce s Radou pro výzkum a vývoj:

MZe bude při své koncepční i řídicí činnosti v oblasti výzkumu, vývoje a inovací v plné šíři úzce spolupracovat s Radou pro výzkum a vývoj a jejími odbornými a poradními orgány. Zároveň se bude aktivně podílet na tvorbě a realizaci základních koncepčních materiálů, zpracovávaných Radou pro výzkum a vývoj – v Národní politice výzkumu, vývoje a inovací ČR, dlouhodobých základních smerech výzkumu, metodice hodnocení výsledků výzkumných organizací a výsledků ukončených programů, návrhu střednědobého výhledu podpory výzkumu, vývoje a inovací aj. Vzhledem k dobrým tradicím v oblasti informačních systémů a projektového řízení bude MZe vyvíjet aktivní součinnost při tvorbě a naplňování Informačního systému (dále jen „IS“) VaV a zjednodušování a zefektivňování administrativy pro poskytování účelových prostředků. Jako resort odpovědný za agrární sektor bude MZe aktivně spolupracovat s odbornou komisí pro vědy živé přírody a Bioetickou komisí, při své spolupráci bude vyvíjet úsilí, aby mělo v těchto orgánech své zástupce.

MZe bude spolupracovat s dalšími poskytovateli ve stanovování tematických priorit koncepčních materiálů, programových produktů, zaměření řešených projektů a dosažovaných výsledků a jejich přenosu do praxe v tematických oblastech, zasahujících do oblasti agrárního VaV. Jedná se o následující poskytovatele a jednotlivé oblasti:

- [1] Grantová agentura České republiky – základní výzkum;
- [2] Technologická agentura České republiky – aplikovaný výzkum;
- [3] Ministerstvo vnitra – bezpečnostní výzkum;
- [4] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – mezinárodní spolupráce.

Kromě uvedených bude MZe spolupracovat s Ministerstvem zdravotnictví v oblasti hraničních témat aplikovaného VaV.

Vzhledem k předpokládanému zahájení činnosti Technologické agentury ČR (dále jen „TA ČR“) v r. 2011 a jejímu postupnému rozšiřování předmětu činnosti a finančního zabezpečení aplikovaného VaV se předpokládá, že do r. 2015 bude MZe financovat a zabezpečovat aplikovaný VaV nejen v produktech zemědělství a rybolovu, uvedených v Příloze č. 1 Smlouvy o založení ES, umožňujících podporu z veřejných zdrojů do výše 100 % uznaných nákladů, ale i v dalších oblastech agrárního sektoru (další obory potravinářství, vodní a lesní hospodářství, zvelebování krajiny a rozvoj venkova aj.), v souladu s Rámcem Společenství a touto Koncepcí. V nově vyhlášených programech VaV budou předem stanoveny kompetence poskytovatelů MZe a TA ČR.

Jedním z přetrvávajících nedostatků rozvoje agrárního VaV nadále zůstává nedostatečné zapojování regionálních struktur do řešených projektů VaV, zejména v oblasti rozvoje venkova. Přínosem jednotlivých regionů by mělo být zejména zmapování oblastí potřeb výzkumného řešení místních problematik a spolupráce podnikatelských subjektů s řešitelskými kolektivy za účelem efektivnějšího přenosu výsledků VaV do praxe. Ze strany MZe bude poskytována součinnost s jednotlivými kraji při tvorbě strategií regionálního rozvoje a realizaci regionálních programů VaV.

schválenou Konceptí a atributy danými Reformou – jasný a zhodnotitelný cíl, kritéria jeho plnění, způsob dosažení cíle, způsob hodnocení výsledků a jejich využití včetně kvantifikace přínosů. Všechny programové produkty budou založeny na specifčnosti resortu, kdy v souladu s předpisy EU může být aplikovaný VaV v oblasti zemědělství a rybolovu podporován ze státního rozpočtu až do výše 100 % uznatelných nákladů. Při poskytování podpory do aplikovaného zemědělského VaV bude „ex ante“ posuzováno a následně kontrolováno, zda jsou naplněny všechny požadavky pro poskytnutí podpory v souladu s Rámcem Společenství.

V oblasti účelové podpory bude důraz kladen na kvalitu předkládaného řešení projektu, tj. podle přínosu k naplnění cílů programu s výrazným navýšením váhy hodnocení novosti a originality řešení a výsledků. Částečně na výsledky, kterých projektový tým dosáhl v minulosti. Při hodnocení návrhů projektů budou zvýhodňovány týmy, které již dosáhly excelentních výsledků na evropské, nebo dokonce i na světové úrovni. Současně při hodnocení bude přihlédnuto k úrovni zázemí řešitelského kolektivu, jeho zapojení do tuzemské i mezinárodní spolupráce ve VaV a k jeho výsledkům. Preferenčním hlediskem bude i smluvní účast uživatele výsledků na řešení. Preferenčním hlediskem bude i společný podíl podnikatelského subjektu a výzkumné organizace na řešení.

Účelová podpora bude poskytována na projekty VaV, zaměřené na aplikovaný výzkum s podílem experimentálního vývoje. Součástí projektů může být související základní výzkum; výsledky (publikacemi) tohoto dílčího základního výzkumu projekty aplikovaného VaV agrárního sektoru nemohou končit. Výsledky typu recenzované publikace jsou povinné v souvislosti s řešením části základního výzkumu v rámci aplikovaného VaV a doporučené u projektů bez podílu základního výzkumu; dokladují vědeckou úroveň řešení a projektového týmu a dokládají šíření poznatků. Na podporu zvyšování efektivity zemědělského aplikovaného VaV budou stanoveny specifické výsledky zemědělského aplikovaného VaV pro hodnocení výsledků dosahovaných při řešení projektů VaV a resortních výzkumných programů. Jde o typy výsledků určené pro široký okruh odborné veřejnosti.

i) Stávající programy výzkumu:

V současné době jsou řešeny projekty VaV⁶ v rámci následujících výzkumných programů, u nichž je MZe poskytovatelem:

- [1] Národní program výzkumu (I) , řešení projektů v období 2004-2009, s celkem vynaloženými prostředky ze SR ve výši 714 688 tis. Kč. V roce 2008 budou ukončeny programy 1B – Kvalitní a bezpečná výživa a 1R – Krajina a sídla budoucnosti. Program 1G – Využití přírodních zdrojů (včetně závazků) bude ukončen v roce 2009,
- [2] Výzkumný program MZe 2005 – 2009, řešení projektů v období 2005-2009, s celkem vynaloženými prostředky ze SR ve výši 173 086 tis. Kč (včetně závazků na rok 2009),
- [3] Program výzkumu v agrárním sektoru 2007 – 2012, řešení projektů v letech 2007 – 2012, s celkem vynaloženými prostředky ze SR ve výši 941 011 tis. Kč (včetně závazků na roky 2009-2012); zahájení řešení projektů VaV na základě výsledků veřejné soutěže VaV v roce 2008 se předpokládá počátkem roku 2009 s plánovanou finanční náročností 296 560 tis. Kč (v souladu s usnesením vlády ze dne 27. června 2008 č. 287, bod II.1).

⁶ Přehled řešených projektů VaV v období 2004-2008 je uveden na webových stránkách <http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=72&typ=1&val=42052&ids=0>.

ii) Nové programy výzkumu:

- [1] Program „Výzkum v agrárním komplexu – VAK“, řešení projektů v období 2009 – 2014, schválen usnesením vlády ČR č. 115 ze dne 4. února 2008, notifikován EK 10. července 2008, vyhlášení veřejné soutěže VaV v roce 2008 se začátkem řešení projektů v roce 2009; další veřejné soutěže v rámci programu budou vyhlášeny v letech 2009 a 2010 se začátkem řešení projektů v roce 2010, resp. v roce 2011.
- [2] Pro období 2012 – 2020 MZe vyhlásí nový resortní program VaV v plném souladu s Konceptí, se zaměřením na její rámcově vymezené hlavní tematické směry a cíle: využití ekologických opatření ke zvýšení kompatibility zemědělské výroby, podpory a vytváření kvalitního životního prostředí (šetrné postupy hospodaření a zvyšování jejich technické a technologické úrovně, přirozené přírodní procesy v zemědělství, biodiverzita), zdraví hospodářských zvířat a zemědělských plodin, kvalita potravin, obnovitelné zdroje energie, kvalita života, rozvoj venkova a tradiční produkty, účelný, šetrný a etický přístup k marginálním oblastem, ochrana půdy, lesní hospodářství a vodní hospodářství včetně čištění odpadních vod a jakosti dodávané pitné vody; program bude muset splňovat předpisy pro aplikovaný VaV v oblasti zemědělství a rybolovu, kdy v souladu s předpisy EU mohou být ze státního rozpočtu některé jeho části podporovány až do výše 100 % uznatelných nákladů.
- [3] Pro potřebu veřejné správy v rámci kompetencí MZe, jako poskytovatele, a jeho organizačních složek, vyhlásí MZe resortní program aplikovaného VaV k zajištění veřejných služeb se standardními výstupy (výsledky promítnuté do právních předpisů, norem, směrnic a předpisů nelegislativní povahy, závazných v rámci kompetencí MZe) formou veřejných zakázek

iii) Opatření k zabezpečení realizace Koncepce v oblasti účelové podpory

Opatření č. 09 Poskytovat účelovou podporu výhradně prostřednictvím programových produktů, v souladu se zákonem č. 130/2002 Sb. a Rámcem Společenství pro státní podpory výzkumu, vývoje a inovací. MZe bude nadále vyhlášovat resortní programy výzkumu, v rámci kterých bude každoročně vyhlášovat veřejné soutěže VaV na projekty aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje. Řešené projekty budou až pětileté.

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
 termín realizace: 2008 - 2015
 indikátor plnění: Počet a plnění vyhlášených programů výzkumu a veřejných soutěží

Opatření č. 10 Vyhlásit nový resortní program VaV: Program výzkumu a vývoje MZe 2012 - 2020

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
 termín realizace: Příprava návrhu programu: 2010
 Předložení ke schválení vládě: 06.2010
 Notifikace EK: 2010
 Vyhlášení veřejné soutěže: 2011
 Zahájení řešení projektů: 2012
 Doba řešení projektů: 2012 – 2020

d. Oblast mezinárodní spolupráce ve VaV**i) Mnohostranná spolupráce:**

MZe jako vládní organizace je členem SCAR (Standing Committee for Agricultural Research) při Evropské Komisi, který spadá pod DG Research, dále EURAGRI (Evropská platforma pro zemědělský výzkum) a EIARD, formulující požadavky, priority a politiku pro Rámcové programy a jejich inovaci a pro Společnou zemědělskou politiku (CAP) a zároveň vytvářející podmínky pro kooperaci zemědělské sféry VaV v rámci European Research Area (ERA). MZe je zastupeno v projektech ERA-NETu, které vznikají pod patronací SCAR a jsou založeny s cílem vytvářet analýzy současného stavu výzkumu, stanovovat priority mezinárodní spolupráce, využívat zkušenosti z ostatních členských zemí EU a vyhnout se duplicitám v oblasti VaV. Připravované projekty vznikají na základě zájmu výzkumu EU s cílem nalézt společné subjekty pro řešení projektů. MZe, jako poskytovatel finančních prostředků do oblasti zemědělského výzkumu, je členem těchto uskupení a usiluje o zapojení jednotlivých výzkumných organizací do řešení stanovených problematik.

Dále je MZe členem řady světových organizací, globálně se zabývajících vědecko-výzkumnou činností, např. OECD, CGIAR (Consultative Group on International Agricultural Research), KBBE (Knowledge-Based Bio-Economy) apod. Zapojení jednotlivých odborníků, vědeckých týmů a celých laboratoří do mezinárodní vědecké dělby práce, sdílení techniky, prostředků, know-how a intelektuálního potenciálu, podporované MZe, umožňuje zapojení do Rámcových programů EU, bilaterálních programů a projektů na základě mezinárodních dohod a programů světových nadací. Aktivní účast v jednotlivých orgánech a organizacích bude příležitostí k uspořádání konferencí a seminářů na území České republiky pro lepší prezentaci resortního VaV.

V oblasti ochrany biodiverzity, speciálně genetických zdrojů využitelných pro výživu a zemědělství, MZe spolupracuje s orgány organizací FAO, EU a CBD (Úmluva o biologické rozmanitosti), v oblasti potravinářství s orgány CA (Codex Alimentarius) a EFSA (European Food Safety Authority). MZe je v těchto organizacích přímo zastupeno a podílí se na formulaci základních politik a akčních programů.

Koordinační činnosti MZe a projektových managerů/projektových skupin bude ve spolupráci s Technologickým centrem AV ČR iniciována účast nejlepších výzkumných pracovišť agrárního sektoru při jejich účasti v projektech Rámcových programů EU. Ve spolupráci s Technologickým centrem AV ČR a Českou technologickou platformou pro potraviny (dále jen „ČTP“) budou též připravovány náměty pro tematické priority 8. Rámcových programů EU.

ii) Dvoustranná spolupráce:

V rámci dvoustranné mezinárodní spolupráce bude úsilí MZe zaměřeno do tří oblastí. Je to zejména spolupráce na základě dvoustranných smluv MZe a příslušného ministerstva druhé země v oblasti vědeckotechnické spolupráce a v oblasti genetických zdrojů. Tato spolupráce se týká všech oblastí agrárního sektoru, řízení a financování VaV a přenosu výsledků VaV do praxe. Součástí bilaterální mezinárodní spolupráce je i příprava podkladů o stavu a možnostech spolupráce v oblasti agrárního VaV pro jednání čelních představitelů ČR se zahraničními delegacemi na úrovni prezidentských, parlamentárních a ministerských návštěv.

Velký důraz bude kladen na spolupráci na úrovni ministerstev, výzkumných organizací i jednotlivých výzkumných týmů se sousedními zeměmi – se Spolkovou republikou Německo, Rakouskem a zeměmi Visegrádské čtyřky ve všech zájmových oblastech zúčastněných stran. Součástí této spolupráce bude i rozvoj jednotlivých příhraničních regionů.

Větší pozornost bude věnována zapojování výzkumných pracovišť do projektů bilaterální rozvojové pomoci třetím zemím a využití našich expertů nově přístupujícími zeměmi do EU v rámci twiningových projektů zejména v oblasti řízení a financování VaV, genetických zdrojů, modelování a predikce zemědělské politiky na hospodaření výrobních subjektů.

iii) Opatření k zabezpečení realizace Koncepce v oblasti mezinárodní spolupráce:

Opatření č. 14 Aktivně se účastnit, prostřednictvím MZe nebo příslušného gestora, na činnosti SCAR, EUAGRI, EIARD a dalších mezinárodních institucí na tvorbě politiky zemědělského VaV v EU. Působit jako Government Body ve výzkumném programu OECD „Biological Resource Management for Sustainable Agricultural System“ a zapojovat se do činnosti CGIAR a KBBE.

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
termín realizace: 2009 -2015
indikátor plnění: Počet akcí, přínosy z účasti na těchto jednáních

Opatření č. 15 Zapojovat se do projektů ERA-NET (např. EUPHRESKO, SAFE FOOD ERA, ANIMAL HEALTH), jejichž prostřednictvím se bude MZe podílet na tvorbě zaměření mezinárodních projektů za účelem zapojení českých výzkumných subjektů do řešení těchto projektů.

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
termín realizace: 2009 -2015
indikátor plnění: Počet účastí v projektech ERA-NET, počet řešených projektů, počet subjektů zapojených do mezinárodních projektů ERA-NETu, podíl účasti českých subjektů

Opatření č. 16 V oblasti ochrany biodiverzity, zejména genetických zdrojů významných pro výživu a zemědělství, nadále se aktivně zapojovat do činnosti příslušných orgánů FAO, EU, EFSA, CA a CBD a svou činností se podílet na tvorbě jejich politiky a koncepce. Podporovat účast českých subjektů v mezinárodních výzkumných programech, zaměřených na výzkum genetických zdrojů a technologií jejich ochrany (GENRES a pod.)

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
termín realizace: 2009 - 2015
indikátor plnění: Počet účastí na jednáních, přínosy z účasti na těchto jednáních

Opatření č. 17 Aktivně spolupracovat na mezinárodní úrovni při přípravě adaptačních opatření eliminujících negativní dopady změny klimatu na zemědělskou výrobu.

gestor: MZe, odbor ekologického zemědělství a obnovitelných zdrojů energie
termín realizace: 2009 - 2015
indikátor plnění: Počet realizovaných mezinárodních projektů, počet účastnických zemí, počet přijatých dílčích a komplexních adaptačních opatření

e. Oblast podpory transferu výsledků VaV k uživatelům

Zásadní oblastí, které bude při plnění Koncepce věnována mimořádná pozornost, bude podpora transferu výsledků VaV k uživatelům a jejich využívání v praxi. V případě agrárního

g. Oblast dalších opatření

MZe bude podporovat rozvoj a obnovu VVZ investičním „Programem 129 520 – Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení VVZ Ministerstva zemědělství“. Hlavním cílem Programu je podpořit modernizaci technické a materiální základny pracovišť neziskových organizací a výzkumných ústavů v působnosti MZe, tj. v oblasti agrárního sektoru, a tím posílit potenciál činnosti VaV zajišťující jeho růst a konkurenceschopnost v průlomových oborech. Finanční zdroje programu tvoří dotace ze státního rozpočtu a vlastní zdroje příjemců dotace. Program bude veden v informačním systému MF ISPROFIN. Program byl schválen MF. Z hlediska veřejné podpory byl Program 129 520 projednán s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a byl odeslán k notifikaci EK. Program by měl probíhat v období 2008 – 2013 s finančním zajištěním ve výši 1 182 mil. Kč, z toho ze státního rozpočtu 1 060 mil. Kč.

MZe Národním programem genetických zdrojů a činnostmi s ním spojenými plní Strategii ochrany biologické rozmanitosti České republiky Ministerstva životního prostředí v oblasti, za kterou je MZe zodpovědné. Za tímto účelem MZe zařazuje výzkum v oblasti biodiverzity mezi výzkumné priority resortních programů výzkumu. V rámci dotačních titulů MZe podporuje zvláštěm dotačním programem 6. Genetické zdroje ochrany a využití genetických zdrojů pro výživu a zemědělství, zahrnující rostliny, zvířata a mikroorganismy. Současné roční výdaje na dotační program 6. Genetické zdroje se pohybují v rozmezí 60 - 65 mil. Kč.

MZe dotačním programem (10.E) Podpora České technologické platformy pro potraviny bude podporovat činnost ČTP při PK ČR, zaměřenou na posílení funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur, dále informační a propagační činnosti sloužící k propagaci cílů, aktivit a výsledků práce ČTP včetně zajištění přenosu informací mezi VaV a podnikatelskou praxí s důrazem na malé a střední podnikání z oblasti výroby potravinářských produktů. Doba trvání programu v letech 2008 – 2013 s finanční podporou do 10 mil. Kč ročně.

Vzdělávání a mobilita resortních výzkumných pracovníků bude podporována především z evropských programů, jejichž gestorem pro ČR je MŠMT, zejména programy Leonardo da Vinci a Socrates).

i) Opatření k zabezpečení realizace Koncepce v oblasti dalších opatření:

Opatření č. 23 Zajistit realizaci Programu 129 520 – Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení VVZ MZe.

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
 termín realizace: každoročně v období 2009-2013
 indikátor plnění: Dle programové dokumentace Programu 129 520

Opatření č. 24 Zajišťovat dlouhodobé financování Národního programu genetických zdrojů a každoročně poskytovat adekvátní podporu na konzervaci a využití genetických zdrojů pro výživu a zemědělství v rámci dotačního programu Genetické zdroje.

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
 termín realizace: každoročně v období 2009-2015
 indikátor plnění: Počet uchovávaných sbírek, kolekcí, chovů, zvířat; počet navazujících projektů VaV

Opatření č. 25 Zajišťovat podporu České technologické platformy pro potraviny a dalších platform, které budou naplňovat potřeby agrárního sektoru a přispívat k realizaci Koncepce zemědělského aplikovaného VaV do roku 2015.

gestor: MZe, komoditní odbory, odbor vědy a výzkumu
 termín realizace: každoročně v období 2008-2013
 indikátor plnění: počet platform a jejich aktivit, počet konferencí a seminářů, počet návštěv webových stránek, počet řešených projektů VaV a uplatněných výsledků VaV

7) Rámcové vymezení hlavních tematických směrů aplikovaného výzkumu a vývoje agrárního sektoru při realizaci Koncepce

Hlavní tematické směry výzkumu vycházejí z potřeb revidované Společné zemědělské politiky EU a přípravy její reformy při naplňování cílů agrární politiky EU. Respektují předpokládaný světový vývoj v agrárním sektoru a zohledňují specifika a potřeby ČR.

Hlavní tematické směry spolu s jejich tematickými prioritami jsou definovány takto:

[1] Ochrana a využívání přírodních zdrojů:

- integrované systémy ochrany, zkvalitňování a využití přírodních zdrojů (zemědělská a lesní půda, voda v návaznosti na hydrologický a klimatický režim krajiny, ovzduší, genofond) pro rozvoj agrárního sektoru a venkova,
- metody revitalizace přírodních prostředí zatížených antropogenními vlivy, extrémními hydrologickými situacemi a možnými klimatickými změnami,
- molekulární, genetické a buněčné metody pro charakterizaci, konzervaci a efektivní využití disponibilních genetických zdrojů, včetně uchování genofondů,
- uchování a využití biodiverzity pro rozvoj agrárního sektoru, včetně lesnictví.

[2] Technologický rozvoj pro trvalou udržitelnost agrárního sektoru, včetně technologií pro obnovitelné zdroje energie:

- rozvoj a aplikace moderních biotechnologií, poznatků molekulární a buněčné biologie v agrárním sektoru, včetně veterinárního lékařství, zvyšující efektivnosti při jejich využití,
- zlepšování a rozšiřování biologického potenciálu hospodářsky využitelných organismů v agrárním sektoru, zvyšování jejich rezistence (tolerance) k nepříznivým faktorům, integrované systémy ochrany,
- metody environmentálně šetrného zvyšování produkčního potenciálu agrárního sektoru,
- rozvoj metod pěstování rostlin a chovu zvířat využitelných v ekologickém zemědělství a produkce biopotravin,
- efektivní systémy ochrany zdraví hospodářsky využitelných organismů v agrárním sektoru,
- metody diagnostiky škodlivých organismů a chorob, karanténní a ochranná opatření proti šíření nebezpečných nákaz,
- efektivnější technologické systémy pro produkci i multifunkční zemědělství, lesnictví a potravinářství, včetně snižování energetické náročnosti produkce,

(především obnovitelné energetické zdroje a biopaliva). Částečně je Koncepce napojena na DZSV společensko-humanitní oblasti zejména v oblasti státní správy, lidského potenciálu, metodologického a technologického výzkumu, konkurenceschopnosti zemědělských podniků a českého venkova a uchování identity českého venkova. Dále zohledňuje ekonomické a sociální aspekty udržitelného rozvoje agrárního sektoru.

c. Oblast návrhů výdajů na VaV ve SR v jednotlivých letech realizace Koncepce

Zabezpečení finančních zdrojů pro realizaci Koncepce se předpokládá vícezdrojové. Realizace koncepce předpokládá navýšení výdajů státního rozpočtu na VaV nad rámec střednědobého výhledu pouze v případě dřívějšího vyhlášení resortního programu aplikovaného výzkumu „Veřejná správa agrárního sektoru“ po předchozím projednání v RVV. V opačném případě se předpokládá zachování střednědobého výhledu výdajů VaV pro resort MZe do r. 2011, na další roky jsou výdaje na VaV uvedeny orientačně.

Účelové prostředky na VaV v působnosti MZe:

výdaje (tis. Kč)	rok							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	363 760	434 995	434 995	463 700	486 900	511 200	536 800	563 600

Výše účelových prostředků do roku 2011 vychází ze střednědobého výhledu výdajů VaV. Pro rok 2012 je započítáno zahájení resortního programu aplikovaného výzkumu „Veřejná správa agrárního sektoru“. V případě zahájení tohoto programu v r. 2011 (viz část 6.b) budou účelové prostředky v r. 2011 v rámci schválených výdajů ze státního rozpočtu ČR na VaV navýšeny a v následujících letech o příslušnou částku sníženy. Případný přesun účelových prostředků nad rámec výdajů pro MZe bude s RVV projednán v r. 2009 při sestavování výdajů na VaV ze státního rozpočtu na rok 2010 s výhledem na léta 2011 a 2012 bez nároků na navýšení celkových výdajů na VaV ze státního rozpočtu ČR. Na další roky do roku 2015 se předpokládá 5 % nárůst účelových prostředků.

Institucionální prostředky na VaV v působnosti MZe:

výdaje A (tis. Kč)	rok							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	477 159	477 159	372 521 ¹⁾	291 677 ²⁾	3)	3)	3)	3)
výdaje B (tis. Kč)			442 326	438 722	556 643	637 047	656 158	709 635

Výše institucionální podpory do roku 2011 vychází z vládou schváleného rozpočtu výdajů na VaV na rok 2009 a střednědobého výhledu výdajů na léta 2010 a 2011. Vládou schválená institucionální podpora je v tabulce uvedena jako „výdaje A“.

Údaje o institucionální podpoře uvedené v tabulce jako „výdaje B“ jsou předpokládané a stanovené MZe jako cílové pro posuzování naplňování Koncepce do r. 2015 včetně financování neveřejných výzkumných organizací. Výše institucionální podpory bude od roku 2010 výrazným a od roku 2012 absolutním způsobem ovlivněna dosaženými výsledky zařazenými do IS VaVaI. Z toho důvodu nelze přesněji stanovit celkové institucionální

prostředky. Koncepce si však stanovuje za cíl dosáhnout resortními výzkumnými organizacemi alespoň průměru dosahovaných výsledků v ČR¹⁰.

- 1) Uvedená částka v roce 2010 jsou 3/4 nákladů řešených výzkumných záměrů navýšené o institucionální podporu přidělenou na základě výsledků VaV dodaných do IS VaV v r. 2007. Tato částka bude v r. 2009 upravena na základě výsledků VaV dodaných do IS VaV v r. 2008 dle hodnocení RVV.
- 2) Uvedená částka v roce 2011 je 1/4 nákladů řešených výzkumných záměrů navýšená o institucionální podporu přidělenou na základě výsledků VaV dodaných do IS VaV v r. 2007. Tato částka bude v r. 2010 upravena na základě výsledků VaV dodaných do IS VaV v r. 2009 dle hodnocení RVV.
- 3) Od roku 2012 bude institucionální podpora poskytována výhradně na základě dosažených výsledků dle hodnocení RVV. Od roku 2012 bude výše institucionálních prostředků navýšena o podporu neveřejným výzkumným organizacím, jimž do roku 2011 bude institucionální podpora poskytována MŠMT.

Snahou MZe a výzkumných organizací bude zajistit institucionální podporu, poskytovanou na základě dosažených výsledků, minimálně ve výši, vztažené k výši podpory v posledním roce jejich řešení, takto: v roce 2010 na úrovni 70 % průměru dosahovaných výsledků v ČR, v roce 2011 na úrovni 80 %, v roce 2012 na úrovni 90 %, v letech 2013 a 2014 na úrovni 100 % a v roce 2015 na úrovni 105 % průměru dosahovaných výsledků v ČR; dále každoročně navýšenou o předpokládanou inflaci 3 %.

Kromě podpory MZe bude snaha využít pro realizaci Koncepce finanční prostředky ze státního rozpočtu i dalších poskytovatelů, zejména MŠMT (mezinárodní spolupráce), dále GA ČR, TA ČR, MZD a MV při řešení problematik spojených s rozvojem agrárního sektoru a problematik hraničních oborů.

Stále významnější úlohu při financování realizace Koncepce by měly sehrát zdroje ze strukturálních fondů EU, zejména Rámcových programů EU (OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a částečně i OP Podnikání a inovace). Především ve spojení s využitím výsledků VaV lze využít podpory v rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013 (EAFRD). Z hlediska zajištění finančních zdrojů realizací Koncepce nebudou kladeny požadavky na navýšení výdajů na VaV nad rámec schváleného státního rozpočtu ČR a finanční prostředky z veřejných zdrojů budou zajišťovány v rámci již schválených rozpočtů na jednotlivé programy. Ve vybraných programech bude kladen požadavek na spolufinancování jednotlivých akcí z neveřejných zdrojů v souladu s vyhlášenými podmínkami daného programu (např. EAFRD). V současné době nelze odhadem stanovit výši finančních prostředků vynaložených ze strukturálních fondů na realizaci Koncepce.

K posílení investiční činnosti bude nutné využít finanční prostředky z dalších zdrojů státního rozpočtu – účelově zaměřenou na investice v oblasti resortního VaV. Za tím účelem by měly být využity prostředky ze státního rozpočtu v celkové výši 1 060 mil. Kč a další prostředky z neveřejných zdrojů na spolufinancování projektů, a to následovně dle jednotlivých roků (v tis. Kč):

výdaje ze SR spolufinancování celkem	rok						celkem
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
	107 000	217 000	217 000	217 000	212 000	90 000	1 060 000
	12 250	25 000	24 990	24 990	23 990	10 490	121 709
	119 250	242 000	241 990	241 990	235 990	100 490	1 181 709

¹⁰ V roce 2007 dle platné Metodiky hodnocení VaV a jejich výsledků v roce 2007 (hodnocení pomocí indexu dosažené výsledky: vynaložené prostředky) MZe dosáhlo indexu 7,91 při průměru ČR 17,86, tj. 44 % průměru ČR.

- i) Opatření k zabezpečení řešení případných morálních a etických problémů v souvislosti s realizací Koncepce:

Opatření č. 28 Přijmout ve všech organizacích provádějících VaV v rámci agrárního sektoru včetně MZe etický kodex pracovníka VaV vycházející z Etického rámce výzkumu, přijatým usnesením vlády ČR ze dne 17. srpna 2005 č. 1005 a Evropskou chartou pro výzkumné pracovníky 2005/251/ES ve všech organizacích.

gestor: Všechny organizace VaV agrárního sektoru včetně MZe
termín realizace: 30.06.2009
indikátor plnění: Vyhlášení účinnosti Etického kodexu a jmenování etické komise pro hodnocení jeho naplňování či porušování. Etickou komisí při koordinačních výzkumných organizacích mohou po dohodě využívat i další subjekty VaV agrárního sektoru

Opatření č. 29 Povinně přijmout Kariérní řád jako součást vnitřních předpisů výzkumné organizace.

gestor: Všechny organizace VaV agrárního sektoru
termín realizace: 30.06.2009
indikátor plnění: Vyhlášení účinnosti vnitřního předpisu

Opatření č. 30 Každoroční vyhlášení a hodnocení soutěží „Cena ministra zemědělství pro mladé vědecké pracovníky“ a „Cena ministra zemědělství za nejlepší realizovaný výsledek výzkumu a vývoje“.

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
termín realizace: Každoročně dle stanoveného harmonogramu vyhlášení soutěží a jejich hodnocení
indikátor plnění: Počet přihlášených mladých pracovníků, počet přihlášených prací, přínos realizovaných výsledků z přihlášených prací

10) Kontrola a hodnocení realizace Koncepce

Za průběžnou kontrolu plnění Koncepce a hodnocení její realizace bude odpovídat odbor MZe odpovědný za VaV. Jedním z důležitých úkolů pro hodnocení dosažených výsledků v rámci jednotlivých opatření bude stanovení základních údajů indikátorů v roce 2008 – v období schválení Koncepce vládou ČR. Naplňování jednotlivých opatření bude MZe průběžně konzultovat s jednotlivými gestory, kteří budou sledovat a vyhodnocovat dosahování jednotlivých indikátorů. Kontroly plnění Koncepce a jednotlivých opatření budou prováděny podle předem stanoveného plánu kontrol schváleného Radou. Kontrolou realizace Koncepce může být pověřena jiná osoba, než zaměstnanec MZe, resp. tato kontrola může být zadána jinému subjektu, který je seznámen s prostředím resortního VaV i touto Konceptí. Rada bude dvakrát ročně na svém zasedání vyhodnocovat kontrolu, průběh a realizaci Koncepce. Od roku 2010 bude odbor vědy a výzkumu Radě předkládat písemnou roční zprávu o průběhu realizace Koncepce. Po projednání v Radě bude tato roční zpráva v letech 2010, 2012 a 2014 po schválení MZe předložena RVV. V letech 2011 a 2015 bude kromě roční zprávy zpracována průběžná zpráva o realizaci Koncepce za období 2009-2010, resp. 2009-2014. Tato zpráva bude po schválení MZe předložena RVV a následně vládě ČR. Průběžná zpráva o realizaci Koncepce, schválená vládou v roce 2015, bude jedním z podkladů pro vypracování následné Koncepce aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací agrárního

sektoru od roku 2016. Závěrečné vyhodnocení Koncepce MZe provede po ukončení její realizace v roce 2016.

11) Další nároky a požadavky

a. Oblast IS VaVaI

Současná Metodika hodnocení VaV a jejich výsledků stimuluje pouze určité typy výsledků uplatnitelné v praxi. Vzhledem ke specifickému rozsahu uživatelů a souvisejícího transferu výsledků VaV k uživatelům, spojeného s různorodostí a velkou teritoriální roztržitostí uživatelů jednotlivých výsledků bude nutné, aby MZe stanovilo specifické výsledky pro hodnocení projektů VaV a resortních výzkumných programů. Jde o typy výsledků aplikovaného VaV určené pro široký okruh odborné veřejnosti, zejména publikace v odborných oborových časopisech a odborné publikace, vydávané a šířené ve spolupráci se zájmovými sdruženími, svazy a výrobními podniky, ale i další výsledky, určené pro širokou veřejnost vyjadřující specifickou VaV v agrárního sektoru.

Definice dalších typů výsledků VaV, které jako pomocná kritéria k hodnocení výzkumných programů a projektů charakterizují specifickou VaV v agrárním sektoru:

I. Publikace v periodickém odborném oborovém časopise

Jedná se o publikaci vydanou v periodickém odborném oborovém časopise s přiděleným ISSN, určeném široké odborné veřejnosti, který není zařazen do seznamu odborných časopisů Rady pro výzkum a vývoj (dále jen „RVV“), vydaném v ČR v jazyce českém. V publikaci musí být zřetelně uvedena dedikace ke konkrétnímu projektu, výsledek VaV – co nového přináší. Odborným oborovým časopisem není denní tisk ani populárně naučný časopis.

II. Uspořádání konference pro odbornou veřejnost a praxi

Jedná se o zorganizování konference nebo sympozia pro odbornou veřejnost. Podmínky uznání konference jako výsledku VaV: tematické zaměření konference, zveřejnění programu, abstraktu prezentací a závěrů konference na webových stránkách.

III. Publikace ve sborníku z konference pro odbornou veřejnost a praxi

Jedná se o publikaci vydanou ve sborníku s přiděleným ISBN vydaném v ČR v jazyce českém. V publikaci musí být zřetelně uvedena dedikace ke konkrétnímu projektu, výsledek VaV – co nového přináší.

Uvedené výsledky budou zařazeny do IS VaV MZe a snahou MZe bude jejich zařazení i do IS VaV při RVV.

b. Oblast změny zákona č. 130/2002 Sb.

Otázkou je stanovení pravidel účasti výrobních subjektů v případě agrárního VaV, kdy jsou výsledky poskytovány zdarma při výjimce u zemědělství a rybolovu (č. 9 Rámce Společenství). V tomto případě chybí větší motivace výrobních subjektů podílet se na řešení projektu a spolufinancovat jej tak, aby jim vložené prostředky přinášely užitek odpovídající podpoře VaV z privátních zdrojů.

Obdobně je otázkou stanovení pravidel účasti výrobních subjektů v případě výzkumných organizací. Výsledky jsou poskytovány za stejných podmínek, avšak zde je podíl na výsledcích nejdříve dohodnut se spolupříjemcem, teprve poté je nabízen ostatním subjektům.

Nedostatečná je legislativa v oblasti inovačního podnikání, zavádění výsledků do praxe a ochrany duševního vlastnictví.

SCAR	Standing Committee for Agricultural Research
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
SW	Software
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats
TA ČR	Technologická agentura České republiky
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VaV	Výzkum a vývoj
VaVal	Výzkum a vývoj a inovace
VaVpl	Výzkum a vývoj pro inovaci
v.v.i.	veřejná výzkumná instituce
VVZ	Vědecko-výzkumná základna

Přílohy:

- Příloha I. Východiska a normativní dokumenty jednotlivých oborů agrárního VaV, které byly promítnuty do Koncepce
- Příloha II. Stručná charakteristika stavu agrárního VaV v zahraničí

- [14] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/1/ES ze dne 15. ledna 2008 o integrované prevenci a omezování znečištění.

Základní předpis EU na ochranu životního prostředí před velkými znečišťovateli a podmínky jejich provozu; mezi znečišťovatele patří také provozovatelé velkých potravinářských zařízení, definovaných ve směrnici: kritériem úrovně znečišťování jsou nejlepší dostupné techniky.

In: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:024:0008:0029:CS:PDF>

- [15] Nařízení (ES) č. 1924/2006 Evropského parlamentu a Rady ze dne 20. prosince 2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin

In: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:404:0009:0025:CS:PDF>

- [16] Zelená kniha – Evropská strategie pro udržitelnou, konkurenceschopnou a bezpečnou energii EC Brussels 8.3.2006, COM (2006) 0105 final

In: <http://eur-lex.europa.eu>

- [17] Energetická politika pro Evropu
EC Brussels 10.1.2007, COM (2007) 1 final

In: <http://eur-lex.europa.eu>

- [18] Strategie UE pro biopaliva
EC Brussels 8.2.2006, COM (2006) 34 final

In: <http://eur-lex.europa.eu>

- [19] Meeting The needs of The developing bio-based economy, The Transition from agricultural to biosystems engineering university studies in Europe Prof. D. Briassoulis International conference on Agricultural Engineering AgEng 2008, Greece, June 2008

In: www.ageng2008.com

- [20] Future European Union research policy

In: www.europa.eu.int/comm/research/future

- [21] 7th Framework Programme of The European Community for research technological development and demonstration activities (2007-2013) Keeping ahead of Agricultural Engineering Technologies

In: Workshop Sectorially Coordinated Research Brussels, 31. January 2006

- [22] New perspectives on The knowledge-based bio-economy

In: www.europa.eu.int/comm/research/conferences/2005/kbb

- [23] Assessment of biomass potentials for biofuel feedstock production in Europe: Methodology and results IIASA Land use change and Agriculture programme, July 2007

In: www.refuel.eu

- [24] Nová strategie Evropské unie v oblasti zdraví zvířat (2007 – 2013) podle zásady „Prevence je lepší než léčba“. Sdělení Evropské komise SEK 539 (2007).

In: Úřední tisky Evropských společenství, Lucemburk 2007, 26 s., ISBN 978-92-79-0668433-0 (český překlad)

Národní:

- [1] Národní strategický plán pro rozvoj venkova ČR (NSPRV)

Národní strategický plán rozvoje venkova ČR (NSPRV) vychází z hlavních strategických priorit EU pro léta 2007-2013 s důrazem na zvyšování ekonomického růstu, vytváření nových pracovních příležitostí a udržitelný ekonomický rozvoj. V odpovídajícím rozsahu jsou také reflektovány závěry jednání v Lisabonu a Göteborgu. Národní strategický plán rozvoje venkova ČR je realizován v období let 2007-2013, prostřednictvím Programu rozvoje venkova (PRV).

In: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/narodni-strategicky-plan-rozvoje-venkova/1001573/42690/>

- [2] Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

Zákonem je mj. stanoveno, v § 22, odst. b), že Ústřední pozemkový úřad „zajišťuje výzkum, rozvoj, vzdělávání a osvětovou činnost v oboru pozemkových úprav a zabezpečuje jednotné vedení a aktualizaci údajů o bonitovaných půdně ekologických jednotkách“.

In: <http://www.mze.cz/Index.aspx?tm=1&deploy=625&typ=2&ch=72&ids=2085&val=2085>

- [3] Zákon o potravinách a tabákových výrobcích (zák.č.110/1997Sb.)

Určuje základní kriteria pro výrobu potravin a jejich uvádění do oběhu.

In: http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701

- [4] Zákon o integrované prevenci (zákon č.76/2002 Sb. ze dne 5. února 2002 o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů) ve znění pozdějších předpisů.

Začlenění evropské směrnice do českého práva.

In: <http://portal.gov.cz/>

- [5] Akční plán pro biomasu

In: <http://www.mze.cz>

- [6] Akční program nitratové směrnice (2008)

In: <http://www.mze.cz>

Rakouský zemědělský výzkum spadá kromě resortu zemědělství do dalších tří resortů: Federální ministerstvo školství, vědy a kultury, Federálního ministerstva dopravy, inovací a technologie a Federálního ministerstva práce a ekonomických záležitostí. VaV strategii formuluje Rakouská komise pro rozvoj vědy a technologií. Zemědělský výzkum je náplní 12 federálních výzkumných organizací a 3 regionálních výzkumných ústavů. Hlavním poskytovatelem financí zemědělského výzkumu je Federální ministerstvo zemědělství, lesnictví, životního prostředí a vodního hospodářství.

Švédský model zahrnuje 5 ministerstev (Ministerstvo školství, výzkumu a kultury, Ministerstvo zemědělství, výživy a záležitostí spotřebitelů, Ministerstvo trvalého rozvoje, Ministerstvo průmyslu, práce a komunikací, Ministerstvo zahraničí) doplněných privátním sektorem. Většinu zemědělského výzkumu zajišťují univerzity. Podíl výzkumných ústavů je relativně nízký. Politiku a koncepci zemědělského VaV formulují 3 organizace: Švédská vědecká komise životního prostředí, zemědělské vědy a územní plánování, Švédská vědecká komise a Švédská vládní agentura pro inovační systémy. Úroveň poznatků kontroluje Královská švédská zemědělská a lesnická akademie. Zemědělským výzkumem se zabývá 8 zemědělských výzkumných organizací a 3 nezemědělské spolu s 1 zemědělskou univerzitou. Poskytovatelem finančních zdrojů pro zemědělský výzkum jsou tři agentury (EPA, Sida, STEM) doplněné 4 veřejnými a privátními nadacemi (Mistra, SSF, Ostersjostiftelsen, SLF) a 4 vládními agenturami.

Ve **Španělsku** je zemědělský výzkum řízen Generálním ředitelstvím pro vědecký výzkum a Národním ústavem zemědělského a potravinářského výzkumu a technologií pod Ministerstvem školství a vědy. 17 autonomních správních území Španělska má svá regionální ministerstva a stejně je organizován i zemědělský výzkum. Ten je řízen 3 hlavními organizacemi. Poskytovatelem finančních prostředků pro zemědělský výzkum jsou navíc dvě organizace: Centrum rozvoje technologií a průmyslu (spadá do resortu Ministerstva průmyslu, obchodu a turismu a Ústav pro diverzifikaci a zachování energie).

Ve **Velké Británii** za výzkum jako takový má veškerou odpovědnost Úřad pro vědu a inovace. Jednotlivá ministerstva a jejich odbory výzkum financují (obdobně jako u nás). Politiku vědy řídí Úřad pro životní prostředí a otázky venkova (DEFRA) se zvláštními odbory pro Skotsko (SEERAD) a Severní Irsko (DARDNI). DEFRA řídí přímo 3 výzkumné organizace, Komise biotechnologických a biologických věd (BBSRC) financuje 6 výzkumných ústavů. SEERAS řídí 8 výzkumných organizací, DARDNI jeden. Do zemědělského výzkumu jsou zapojeny 4 univerzity. Hlavním poskytovatelem prostředků na zemědělský výzkum je British Research Council.

Ministerstvo zemědělství

Koncepce zemědělského aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015

Schváleno Usnesením vlády ČR č. 113 ze dne 26. ledna 2009

1) Usnesením vlády České republiky ze dne 26. března 2008 č. 287 k návrhu Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice bylo, v části II., odst. 8. usnesení, uloženo ministrovi zemědělství předložit vládě do 30. listopadu 2008 návrh Koncepce zemědělského aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015, vycházející z Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice (dále jen „Reforma“)¹.

2) Celkový cíl Koncepce zemědělského aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015 (dále jen „Koncepce“)

Koncepce vymezuje ve střednědobé perspektivě vztah Ministerstva zemědělství (dále jen „MZe“) České republiky (dále jen „ČR“) k aplikovanému výzkumu a vývoji v oblasti zemědělství a rybolovu, potravinářství, lesního a vodního hospodářství a rozvoje venkova (tj. v oblasti agrárního sektoru²) v souvislosti se zvyšováním kvality života obyvatelstva ČR.

Koncepce:

- [1] vychází z Koncepce agrární politiky pro období po vstupu do Evropské unie (dále jen „EU“) (2004-2013), Národního strategického plánu rozvoje venkova ČR (NSPRV) na období 2007-2013; předpokládaných změn Společné zemědělské politiky EU, vodohospodářské a lesnické politiky EU a aktuálních Dlouhodobých základních směrů výzkumu (dále jen „DZSV“);
- [2] reflektuje politiku EU v oblasti výzkumu a vývoje (dále jen „VaV“) a Evropského výzkumného prostoru (dále jen „ERA“);
- [3] zohledňuje přistoupení ČR k Úmluvě o biologické rozmanitosti (Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 134/1999 Sb., o sjednání Úmluvy o biologické rozmanitosti) a rezoluce ministerských konferencí o ochraně evropských lesů a Lesnickou strategií EU;
- [4] rozpracovává cíle Reformy do oblastí působnosti MZe.

V Koncepci jsou promítnuty stávající a předpokládané změny legislativního prostředí v oblasti VaV, zejména novela zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů. V oblasti poskytování veřejné podpory jde zejména o Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01) a navazující připravovanou novelu zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje.

Východiska a normativní dokumenty jednotlivých oborů agrárního VaV, které byly promítnuty do Koncepce a výrazným způsobem ovlivňují rozvoj resortní vědecko-výzkumné základny (dále jen „VVZ“), jsou uvedeny v Příloze I.

Koncepce navazuje na Koncepci výzkumu a vývoje v působnosti MZe na léta 2004-2008 a bude jedním z podkladů pro zpracování Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009-2015.

¹ Koncepce byla zpracována v souladu s osnovou koncepcí aplikovaného výzkumu a vývoje, která byla MZe navržena dopisem I. místopředsedkyně Rady pro výzkum a vývoj PhDr. Miroslavy Kopicové čj. 06358/08-RVV ze dne 11. dubna 2008.

² Oblasti zemědělství a rybolovu, potravinářství, lesního a vodního hospodářství a rozvoje venkova v souvislosti s rozvojem kvality života jsou pro potřeby této koncepce i dalších programových produktů definovány jako „agrární sektor“. Zemědělským aplikovaným VaV se rozumí VaV v oblasti agrárního sektoru.

úbytek vody apod.) přináší další příležitosti pro zemědělský aplikovaný výzkum. Při riziku vyčerpávání přírodních energetických zdrojů s tím souvisí i výzkum zaměřený na maximální využívání místních zdrojů včetně půdy. Zvýšená poptávka po potravinách (omezování zdrojů, růst světové populace, zvyšování životní úrovně v rozvojových zemích apod.) přináší rovněž příležitosti pro aplikovaný výzkum v agrárním sektoru, stejně tak jako rostoucí zájem spotřebitelů o kvalitní a bezpečné potraviny splňující nutriční a další specifická kritéria podporuje užití inovativních postupů v zemědělství a potravinářství.

Rizika:

Nejpříjetí a nedostatečná realizace Koncepce při zachování dosavadního stavu resortního VaV s nižší efektivitou vynakládaných prostředků, podpora slabých výzkumných týmů, dosahování průměrných, ve větší míře publikačních výsledků s nízkým stupněm jejich využívání – to vše může vést ke ztrátě pozic, kterých resortní VaV v předcházejících letech dosáhl, a ke snížení podpory do VaV agrárního sektoru jako celku. Rizikem pro český agrární sektor jsou i dopady klimatických změn (globální oteplování, úbytek vody, časově i geograficky nerovnoměrné rozložení srážek, půdní eroze mj. vlivem přívalových dešťů ad.), snižování rozsahu a kvality zemědělské půdy, vyčerpávání fosilních energetických zdrojů při současném zvyšování produkce ve třetích zemích s rostoucím konkurenčním tlakem na evropské země, zejména u levných produktů s nízkou přidanou hodnotou a u surovin a polotovarů pro potravinářskou výrobu. Ve svém důsledku to povede ke snížení konkurenceschopnosti celého agrárního sektoru, k nedostatečnému rozvoji českého venkova a k disproporcím při zajištění trvalé udržitelnosti multifunkčního charakteru agrárního sektoru.

4) Stručná charakteristika stavu a tendencí vývoje v oblasti zemědělského aplikovaného výzkumu a vývoje v zahraničí

Rozvoj zemědělství a venkovského prostoru je dlouhodobou prioritou zemí EU. V současné době probíhá revize Společné zemědělské politiky EU a příprava její reformy po roce 2013, jejíž součástí je také stanovení základních priorit tohoto hospodářsky důležitého odvětví. Je možné předpokládat, že hlavní směry rozvoje agrárního komplexu a venkova z pohledu EU budou především spočívat:

- [1] v ochraně přírodních zdrojů - ochraně půdy, vodních zdrojů a ovzduší, biologické rozmanitosti, genofondu hospodářsky využitelných organismů, v ochraně funkčních ekosystémů,
- [2] v genetické zlepšování produkčních organismů v agrárním sektoru (zemědělské plodiny, hospodářská zvířata, mikroorganismy) pro dosažení vyšší produktivity, požadované kvality a stability produkce a snížení negativních dopadů zemědělství na životní prostředí,
- [3] v efektivním a šetrném využívání disponibilních přírodních zdrojů – precizní systémy obhospodařování půdy a vodních zdrojů, efektivní využívání genofondu, šetrné produkční systémy, ekologické obhospodařování zemědělského a lesního půdního fondu,
- [4] v zabezpečení dostatečné nabídky potravin a zdravé výživy obyvatel – zvyšování bezpečnosti, autenticity a jakosti potravinářských surovin, potravin a krmiv, ochrana zdraví genofondu rostlin, zvířat a mikroorganismů, minimalizace rizik výskytu reziduí a kontaminantů v potravinových řetězcích a omezení výskytu alergenů,
- [5] v příspěvku agrárního sektoru ke zvýšení energetické soběstačnosti EU na bázi obnovitelných zdrojů energie, především biopaliva 2. generace,

- [6] v proporcionálním rozvoji venkovských regionů – zajištění trvalé udržitelnosti multifunkčního charakteru agrárního sektoru, vliv zemědělských a lesnických systémů na tvorbu krajiny, efektivní využití regionálních specifík k jejich rozvoji,
- [7] ve snižování rizik podnikání v agrárním sektoru, včetně prevence před dopady možných klimatických změn.

Pro naplnění hlavních cílů agrární politiky EU je nezbytný výkonný aplikovaný výzkum. Všechny země EU i další ekonomicky vyspělé země důsledně podporují agrární výzkum⁴ z veřejných zdrojů s tím, že jeho řízení je dáno specifickými jednotlivými zeměmi. Společným rysem je trend podpory řešení nových metod a biologických přístupů s výzkumem moderních technologií a produkčních systémů.

V tomto směru je v celosvětovém měřítku agrární výzkum zaměřen zejména na:

- [1] rozvoj a aplikaci molekulárně genetických, buněčných a fyzikálně-chemických metod, související rozvoj a aplikaci efektivních biotechnologií a nanotechnologií v zemědělství, potravinářství, lesnictví a vodním hospodářství,
- [2] technologický rozvoj agrárního sektoru – výzkum nových technologických postupů zpracování půdy, agrotechniky a výživy rostlin, skladovacích technologií respektující ochranu zemědělské a potravinářské produkce, produkční systémy chovu hospodářských zvířat, inovativní a efektivnější technologie produkce potravin, technologie umožňující snížení ekologické zátěže agrárního sektoru na životní prostředí, včetně snížení energetické náročnosti produkčních systémů,
- [3] vývoj nových potravinářských výrobků a postupů splňujících požadavky spotřebitele na bezpečné, nutričně a energeticky vyvážené, kvalitní a cenově dostupné potraviny. Inovace tradičních produktů a regionálních specialit s cílem naplnění současných zdravotních a nutričních požadavků při zachování a ochraně gastronomického dědictví,
- [4] zachování a setrvalé využívání základních přírodních zdrojů (půda, voda, biodiverzita) s ohledem na jejich stav a rizika vyplývající z antropogenních činností a klimatických změn,
- [5] rozvoj a aplikaci metod ke zlepšení bezpečnosti a jakosti produkce, včetně výzkumu metod pro jejich hodnocení; racionální využití zemědělské produkce, především vedlejších produktů a odpadů k průmyslovému zpracování a energetickým účelům,
- [6] vypracování metod rozvoje a hodnocení multifunkčnosti zemědělských a lesnických systémů, zejména s ohledem na možné klimatické změny a způsoby jejich eliminace,
- [7] zvýšení efektivnosti opatření a výdajů zemědělské, potravinářské, vodohospodářské a lesnické politiky.

5) Stručná charakteristika zabezpečení vybraných cílů schválené Reformy systému VaVaI ČR

a. Podpora excelence ve výzkumu

- i) Definice, způsoby realizace, její zvýhodnění a využití jejích výsledků pro inovace:

Excelence v oblasti zemědělského aplikovaného VaV je, v souladu s Reformou, charakterizována rychlostí a efektivitou spolupráce s užitelskou sférou a rychlostí a účinností uplatnění výsledků VaV ve výrobcích, technologiích a službách na trzích.

⁴ Přehled je uveden v Příloze II. — Stručná charakteristika stavu agrárního VaV v zahraničí.

[2] Oddělení NAZV zodpovídá zejména za koncepční přípravu, vyhlášení a realizaci resortních programů VaV pro poskytování účelové podpory. V rámci výzkumných programů zabezpečuje vyhlášení veřejných soutěží ve VaV, hodnocení návrhů projektů VaV, uzavírání smluv s příjemci účelové podpory, vyhodnocování řešených projektů VaV a dosažených výsledků. Část činností, spojených s elektronickým systémem v oblasti vyhlášení veřejných soutěží, hodnocení návrhů projektů VaV, řešených projektů a dosažených výsledků, zabezpečení sběru, zpracování a dodávání údajů do IS VaV a další analytické, programátorské a ostatní práce spojené s poskytováním účelových prostředků, zajišťuje dodavatelsky smlouvou o dílo na základě výsledku vyhlášené veřejné zakázky.

Rozdělení řízení resortního VaV do dvou oddělení a jejich pracovní náplň vyhovuje současným i budoucím požadavkům, kladeným na řídicí sféru resortního VaV. Vytvořením samostatného odboru vědy a výzkumu MZe je zajištěn předpoklad úspěšného plnění úkolů pro resortní VaV, vyplývajících z Reformy a z této Koncepce. Vytvořením samostatného odboru vzdělávání a poradenství lze pokrýt zvýšené požadavky na resortní vzdělávání a přenos výsledků VaV do praxe.

Za účelem věcného naplnění cílů Koncepce bude, v souladu s požadavky Reformy, vytvořena meziresortní Rada zemědělského aplikovaného výzkumu a vývoje (dále jen „Rada“), složená zejména z externích odborníků a zástupců uživatelské sféry.

MZe bude nadále úzce spolupracovat s Českou akademií zemědělských věd (dále jen „ČAZV“), Agrární komorou České republiky (dále jen „AK ČR“) a Potravinářskou komorou České republiky (dále jen „AK ČR“) v oblasti přípravy koncepcí týkajících se resortního VaV a resortních programů výzkumu, hodnocení a popularizace VaV a jejich výsledků, při hodnocení soutěží na podporu resortního VaV.

Pro svou činnost odpovědný za resortní VaV využívá činnost odborných komisí – poradních orgánů MZe; komise MZe pro hodnocení návrhů a výsledků výzkumných záměrů, programové komise pro hodnocení návrhů projektů VaV, řešení projektů a dosažených výsledků a hodnotící komise pro udělení ocenění ministra zemědělství za mimořádné výsledky ve VaV.

ii) Na úrovni výzkumných organizací, u nichž je poskytovatelem institucionální podpory MZe:

MZe zvýší koordinační činnost výzkumných organizací, které se zásadním způsobem podílí na realizaci Koncepce a rozvoje resortní VVZ. Koordinací činnosti jednotlivých výzkumných organizací bude i nadále podporována kooperace výzkumných týmů, koordinace a dělba práce při řešení projektů VaV a při pořizování a využívání technického zázemí jednotlivých pracovišť. Vedle koordinace výzkumné činnosti bude více podporována spolupráce v oblasti pedagogicko-výchovné, odborné, expertní a další činnosti za účelem efektivnějšího využití pracovních i technických kapacit. Opatření k realizaci koncepce, jejichž naplnění se týká činnosti jednotlivých výzkumných organizací a jejich vnitřního členění, byla dohodnuta se statutárními zástupci příslušných organizací a tito s uvedenými opatřeními a jejich plněním souhlasí.

Za účelem postupného snižování rozptíženosti resortního výzkumu řešením malých, duplicitních a méně významných projektů VaV, budou resortní výzkumné organizace, jichž je MZe zřizovatelem, odpovědné za udržování základních oborů v oblasti své působnosti v souladu se svými zřizovacími listinami a za formulaci excelentního výzkumu v oblasti své působnosti v rámci ČR. Účelem koordinace je do maximální míry zamezit případným

duplicitám řešených problematik resortního výzkumu jednotlivými výzkumnými pracovišti a podpora excelentního výzkumu.

Vzhledem k nedostatečné ochraně duševního vlastnictví, transferu a komercializace výsledků ve výzkumných organizacích, příjemcích státní podpory, bude nutno v jejich rámci zavést funkční systém ochrany duševního vlastnictví, transferu a komercializace výsledků v souladu s Rámcem Společenství, jako podmínky užití účelové státní podpory aplikovaného VaV.

iii) Spolupráce s Radou pro výzkum a vývoj:

MZe bude při své koncepční i řídicí činnosti v oblasti výzkumu, vývoje a inovací v plné šíři úzce spolupracovat s Radou pro výzkum a vývoj a jejími odbornými a poradními orgány. Zároveň se bude aktivně podílet na tvorbě a realizaci základních koncepčních materiálů, zpracovávaných Radou pro výzkum a vývoj – v Národní politice výzkumu, vývoje a inovací ČR, dlouhodobých základních směrech výzkumu, metodice hodnocení výsledků výzkumných organizací a výsledků ukončených programů, návrhu střednědobého výhledu podpory výzkumu, vývoje a inovací aj. Vzhledem k dobrým tradicím resortu v oblasti informačních systémů a projektového řízení bude MZe vyvíjet aktivní součinnost při tvorbě a naplňování Informačního systému (dále jen „IS“) VaV a zjednodušování a zefektivňování administrativy pro poskytování účelových prostředků. Jako resort odpovědný za agrární sektor bude MZe aktivně spolupracovat s odbornou komisí pro vědy živé přírody a Bioetickou komisí, při své spolupráci bude vyvíjet úsilí, aby mělo v těchto orgánech své zástupce.

MZe bude spolupracovat s dalšími poskytovateli ve stanovování tematických priorit koncepčních materiálů, programových produktů, zaměření řešených projektů a dosahovaných výsledků a jejich přenosu do praxe v tematických oblastech, zasahujících do oblasti agrárního VaV. Jedná se o následující poskytovatele a jednotlivé oblasti:

- [1] Grantová agentura České republiky – základní výzkum;
- [2] Technologická agentura České republiky – aplikovaný výzkum;
- [3] Ministerstvo vnitra – bezpečnostní výzkum;
- [4] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – mezinárodní spolupráce.

Kromě uvedených bude MZe spolupracovat s Ministerstvem zdravotnictví v oblasti hraničních témat aplikovaného VaV.

Vzhledem k předpokládanému zahájení činnosti Technologické agentury ČR (dále jen „TA ČR“) v r. 2011 a jejímu postupnému rozšiřování předmětu činnosti a finančního zabezpečení aplikovaného VaV se předpokládá, že do r. 2015 bude MZe financovat a zabezpečovat aplikovaný VaV nejen v produktech zemědělství a rybolovu, uvedených v Příloze č. 1 Smlouvy o založení ES, umožňujících podporu z veřejných zdrojů do výše 100 % uznaných nákladů, ale i v dalších oblastech agrárního sektoru (další obory potravinářství, vodní a lesní hospodářství, zvelebování krajiny a rozvoj venkova aj.), v souladu s Rámcem Společenství a touto Koncepcí. V nově vyhlášených programech VaV budou předem stanoveny kompetence poskytovatelů MZe a TA ČR.

Jedním z přetrvávajících nedostatků rozvoje agrárního VaV nadále zůstává nedostatečné zapojování regionálních struktur do řešených projektů VaV, zejména v oblasti rozvoje venkova. Přínosem jednotlivých regionů by mělo být zejména zmapování oblastí potřeb výzkumného řešení místních problematik a spolupráce podnikatelských subjektů s řešitelskými kolektivy za účelem efektivnějšího přenosu výsledků VaV do praxe. Ze strany MZe bude poskytována součinnost s jednotlivými kraji při tvorbě strategií regionálního rozvoje a realizaci regionálních programů VaV.

schválenou Konceptí a atributy danými Reformou – jasný a zhodnotitelný cíl, kritéria jeho plnění, způsob dosažení cíle, způsob hodnocení výsledků a jejich využití včetně kvantifikace přínosů. Všechny programové produkty budou založeny na specifčnosti resortu, kdy v souladu s předpisy EU může být aplikovaný VaV v oblasti zemědělství a rybolovu podporován ze státního rozpočtu až do výše 100 % uznatelných nákladů. Při poskytování podpory do aplikovaného zemědělského VaV bude „ex ante“ posuzováno a následně kontrolováno, zda jsou naplněny všechny požadavky pro poskytnutí podpory v souladu s Rámcem Společenství.

V oblasti účelové podpory bude důraz kladen na kvalitu předkládaného řešení projektu, tj. podle přínosu k naplnění cílů programu s výrazným navýšením váhy hodnocení novosti a originality řešení a výsledků. Částečně na výsledky, kterých projektový tým dosáhl v minulosti. Při hodnocení návrhů projektů budou zvýhodňovány týmy, které již dosáhly excelentních výsledků na evropské, nebo dokonce i na světové úrovni. Současně při hodnocení bude přihlédnuto k úrovni zázemí řešitelského kolektivu, jeho zapojení do tuzemské i mezinárodní spolupráce ve VaV a k jeho výsledkům. Preferenčním hlediskem bude i smluvní účast uživatele výsledků na řešení. Preferenčním hlediskem bude i společný podíl podnikatelského subjektu a výzkumné organizace na řešení.

Účelová podpora bude poskytována na projekty VaV, zaměřené na aplikovaný výzkum s podílem experimentálního vývoje. Součástí projektů může být související základní výzkum; výsledky (publikacemi) tohoto dílčího základního výzkumu projekty aplikovaného VaV agrárního sektoru nemohou končit. Výsledky typu recenzované publikace jsou povinné v souvislosti s řešením části základního výzkumu v rámci aplikovaného VaV a doporučené u projektů bez podílu základního výzkumu; dokladují vědeckou úroveň řešení a projektového týmu a dokládají šíření poznatků. Na podporu zvyšování efektivity zemědělského aplikovaného VaV budou stanoveny specifické výsledky zemědělského aplikovaného VaV pro hodnocení výsledků dosahovaných při řešení projektů VaV a resortních výzkumných programů. Jde o typy výsledků určené pro široký okruh odborné veřejnosti.

i) Stávající programy výzkumu:

V současné době jsou řešeny projekty VaV⁶ v rámci následujících výzkumných programů, u nichž je MZe poskytovatelem:

- [1] Národní program výzkumu (I), řešení projektů v období 2004-2009, s celkem vynaloženými prostředky ze SR ve výši 714 688 tis. Kč. V roce 2008 budou ukončeny programy 1B – Kvalitní a bezpečná výživa a 1R – Krajina a sídla budoucnosti. Program 1G – Využití přírodních zdrojů (včetně závazků) bude ukončen v roce 2009,
- [2] Výzkumný program MZe 2005 – 2009, řešení projektů v období 2005-2009, s celkem vynaloženými prostředky ze SR ve výši 173 086 tis. Kč (včetně závazků na rok 2009),
- [3] Program výzkumu v agrárním sektoru 2007 – 2012, řešení projektů v letech 2007 – 2012, s celkem vynaloženými prostředky ze SR ve výši 941 011 tis. Kč (včetně závazků na roky 2009-2012); zahájení řešení projektů VaV na základě výsledků veřejné soutěže VaV v roce 2008 se předpokládá počátkem roku 2009 s plánovanou finanční náročností 296 560 tis. Kč (v souladu s usnesením vlády ze dne 27. června 2008 č. 287, bod II.1).

⁶ Přehled řešených projektů VaV v období 2004-2008 je uveden na webových stránkách <http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=72&typ=1&val=42052&ids=0>.

ii) Nové programy výzkumu:

- [1] Program „Výzkum v agrárním komplexu – VAK“, řešení projektů v období 2009 – 2014, schválen usnesením vlády ČR č. 115 ze dne 4. února 2008, notifikován EK 10. července 2008, vyhlášení veřejné soutěže VaV v roce 2008 se začátkem řešení projektů v roce 2009; další veřejné soutěže v rámci programu budou vyhlášeny v letech 2009 a 2010 se začátkem řešení projektů v roce 2010, resp. v roce 2011.
- [2] Pro období 2012 – 2020 MZe vyhlásí nový resortní program VaV v plném souladu s Konceptí, se zaměřením na její rámcově vymezené hlavní tematické směry a cíle: využití ekologických opatření ke zvýšení kompatibility zemědělské výroby, podpory a vytváření kvalitního životního prostředí (šetrné postupy hospodaření a zvyšování jejich technické a technologické úrovně, přirozené přírodní procesy v zemědělství, biodiverzita), zdraví hospodářských zvířat a zemědělských plodin, kvalita potravin, obnovitelné zdroje energie, kvalita života, rozvoj venkova a tradiční produkty, účelný, šetrný a etický přístup k marginálním oblastem, ochrana půdy, lesní hospodářství a vodní hospodářství včetně čištění odpadních vod a jakosti dodávané pitné vody; program bude muset splňovat předpisy pro aplikovaný VaV v oblasti zemědělství a rybolovu, kdy v souladu s předpisy EU mohou být ze státního rozpočtu některé jeho části podporovány až do výše 100 % uznatelných nákladů.
- [3] Pro potřebu veřejné správy v rámci kompetencí MZe, jako poskytovatele, a jeho organizačních složek, vyhlásí MZe resortní program aplikovaného VaV k zajištění veřejných služeb se standardními výstupy (výsledky promítnuté do právních předpisů, norem, směrnic a předpisů nelegislativní povahy, závazných v rámci kompetencí MZe) formou veřejných zakázek

iii) Opatření k zabezpečení realizace Koncepce v oblasti účelové podpory

Opatření č. 09 Poskytovat účelovou podporu výhradně prostřednictvím programových produktů, v souladu se zákonem č. 130/2002 Sb. a Rámcem Společenství pro státní podpory výzkumu, vývoje a inovací. MZe bude nadále vyhlášovat resortní programy výzkumu, v rámci kterých bude každoročně vyhlášovat veřejné soutěže VaV na projekty aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje. Řešené projekty budou až pětileté.

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
 termín realizace: 2008 - 2015
 indikátor plnění: Počet a plnění vyhlášených programů výzkumu a veřejných soutěží

Opatření č. 10 Vyhlásit nový resortní program VaV: Program výzkumu a vývoje MZe 2012 - 2020

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
 termín realizace: Příprava návrhu programu: 2010
 Předložení ke schválení vládě: 06.2010
 Notifikace EK: 2010
 Vyhlášení veřejné soutěže: 2011
 Zahájení řešení projektů: 2012
 Doba řešení projektů: 2012 – 2020

d. Oblast mezinárodní spolupráce ve VaVaI

i) Mnohostranná spolupráce:

MZe jako vládní organizace je členem SCAR (Standing Committee for Agricultural Research) při Evropské Komisi, který spadá pod DG Research, dále EURAGRI (Evropská platforma pro zemědělský výzkum) a EIARD, formulující požadavky, priority a politiku pro Rámcové programy a jejich inovaci a pro Společnou zemědělskou politiku (CAP) a zároveň vytvářející podmínky pro kooperaci zemědělské sféry VaV v rámci European Research Area (ERA). MZe je zastoupeno v projektech ERA-NETu, které vznikají pod patronací SCAR a jsou založeny s cílem vytvářet analýzy současného stavu výzkumu, stanovovat priority mezinárodní spolupráce, využívat zkušenosti z ostatních členských zemí EU a vyhnout se duplicitám v oblasti VaV. Přípravované projekty vznikají na základě zájmu výzkumu EU s cílem nalézt společné subjekty pro řešení projektů. MZe, jako poskytovatel finančních prostředků do oblasti zemědělského výzkumu, je členem těchto uskupení a usiluje o zapojení jednotlivých výzkumných organizací do řešení stanovených problematik.

Dále je MZe členem řady světových organizací, globálně se zabývajících vědecko-výzkumnou činností, např. OECD, CGIAR (Consultative Groupe on International Agricultural Research), KBBE (Knowledge-Based Bio-Economy) apod. Zapojení jednotlivých odborníků, vědeckých týmů a celých laboratoří do mezinárodní vědecké dělby práce, sdílení techniky, prostředků, know-how a intelektuálního potenciálu, podporované MZe, umožňuje zapojení do Rámcových programů EU, bilaterálních programů a projektů na základě mezinárodních dohod a programů světových nadací. Aktivní účast v jednotlivých orgánech a organizacích bude příležitostí k uspořádání konferencí a seminářů na území České republiky pro lepší prezentaci resortního VaV.

V oblasti ochrany biodiverzity, speciálně genetických zdrojů využitelných pro výživu a zemědělství, MZe spolupracuje s orgány organizací FAO, EU a CBD (Úmluva o biologické rozmanitosti), v oblasti potravinářství s orgány CA (Codex Alimentarius) a EFSA (European Food Safety Authority). MZe je v těchto organizacích přímo zastoupeno a podílí se na formulaci základních politik a akčních programů.

Koordinační činnosti MZe a projektových managerů/projektových skupin bude ve spolupráci s Technologickým centrem AV ČR iniciována účast nejlepších výzkumných pracovišť agrárního sektoru při jejich účasti v projektech Rámcových programů EU. Ve spolupráci s Technologickým centrem AV ČR a Českou technologickou platformou pro potravinu (dále jen „ČTP“) budou též připravovány náměty pro tematické priority 8. Rámcových programů EU.

ii) Dvoustranná spolupráce:

V rámci dvoustranné mezinárodní spolupráce bude úsilí MZe zaměřeno do tří oblastí. Je to zejména spolupráce na základě dvoustranných smluv MZe a příslušného ministerstva druhé země v oblasti vědeckotechnické spolupráce a v oblasti genetických zdrojů. Tato spolupráce se týká všech oblastí agrárního sektoru, řízení a financování VaV a přenosu výsledků VaV do praxe. Součástí bilaterální mezinárodní spolupráce je i příprava podkladů o stavu a možnostech spolupráce v oblasti agrárního VaV pro jednání čelních představitelů ČR se zahraničními delegacemi na úrovni prezidentských, parlamentárních a ministerských návštěv.

Velký důraz bude kladen na spolupráci na úrovni ministerstev, výzkumných organizací i jednotlivých výzkumných týmů se sousedními zeměmi – se Spolkovou republikou Německo, Rakouskem a zeměmi Visegrádské čtyřky ve všech zájmových oblastech zúčastněných stran. Součástí této spolupráce bude i rozvoj jednotlivých příhraničních regionů.

Větší pozornost bude věnována zapojování výzkumných pracovišť do projektů bilaterální rozvojové pomoci třetím zemím a využití našich expertů nově přístupujícími zeměmi do EU v rámci twiningových projektů zejména v oblasti řízení a financování VaV, genetických zdrojů, modelování a predikce zemědělské politiky na hospodaření výrobních subjektů.

iii) Opatření k zabezpečení realizace Koncepce v oblasti mezinárodní spolupráce:

Opatření č. 14 Aktivně se účastnit, prostřednictvím MZe nebo příslušného gestora, na činnosti SCAR, EUAGRI, EIARD a dalších mezinárodních institucí na tvorbě politiky zemědělského VaV v EU. Působit jako Government Body ve výzkumném programu OECD „Biological Resource Management for Sustainable Agricultural System“ a zapojovat se do činnosti CGIAR a KBBE.

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
termín realizace: 2009 -2015
indikátor plnění: Počet akcí, přínosy z účasti na těchto jednáních

Opatření č. 15 Zapojovat se do projektů ERA-NET (např. EUPHRESKO, SAFE FOOD ERA, ANIMAL HEALTH), jejichž prostřednictvím se bude MZe podílet na tvorbě zaměření mezinárodních projektů za účelem zapojení českých výzkumných subjektů do řešení těchto projektů.

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
termín realizace: 2009 -2015
indikátor plnění: Počet účastí v projektech ERA-NET, počet řešených projektů, počet subjektů zapojených do mezinárodních projektů ERA-NETu, podíl účasti českých subjektů

Opatření č. 16 V oblasti ochrany biodiverzity, zejména genetických zdrojů významných pro výživu a zemědělství, nadále se aktivně zapojovat do činnosti příslušných orgánů FAO, EU, EFSA, CA a CBD a svou činností se podílet na tvorbě jejich politiky a koncepce. Podporovat účast českých subjektů v mezinárodních výzkumných programech, zaměřených na výzkum genetických zdrojů a technologií jejich ochrany (GENRES a pod.)

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
termín realizace: 2009 - 2015
indikátor plnění: Počet účastí na jednáních, přínosy z účasti na těchto jednáních

Opatření č. 17 Aktivně spolupracovat na mezinárodní úrovni při přípravě adaptačních opatření eliminujících negativní dopady změny klimatu na zemědělskou výrobu.

gestor: MZe, odbor ekologického zemědělství a obnovitelných zdrojů energie
termín realizace: 2009 - 2015
indikátor plnění: Počet realizovaných mezinárodních projektů, počet účastnických zemí, počet přijatých dílčích a komplexních adaptačních opatření

e. Oblast podpory transferu výsledků VaV k uživatelům

Zásadní oblastí, které bude při plnění Koncepce věnována mimořádná pozornost, bude podpora transferu výsledků VaV k uživatelům a jejich využívání v praxi. V případě agrárního

g. Oblast dalších opatření

MZe bude podporovat rozvoj a obnovu VVZ investičním „Programem 129 520 – Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení VVZ Ministerstva zemědělství“. Hlavním cílem Programu je podpořit modernizaci technické a materiální základny pracovišť neziskových organizací a výzkumných ústavů v působnosti MZe, tj. v oblasti agrárního sektoru, a tím posílit potenciál činnosti VaV zajišťující jeho růst a konkurenceschopnost v průlomových oborech. Finanční zdroje programu tvoří dotace ze státního rozpočtu a vlastní zdroje příjemců dotace. Program bude veden v informačním systému MF ISPROFIN. Program byl schválen MF. Z hlediska veřejné podpory byl Program 129 520 projednán s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a byl odeslán k notifikaci EK. Program by měl probíhat v období 2008 – 2013 s finančním zajištěním ve výši 1 182 mil. Kč, z toho ze státního rozpočtu 1 060 mil. Kč.

MZe Národním programem genetických zdrojů a činnostmi s ním spojenými plní Strategii ochrany biologické rozmanitosti České republiky Ministerstva životního prostředí v oblasti, za kterou je MZe zodpovědné. Za tímto účelem MZe zařazuje výzkum v oblasti biodiverzity mezi výzkumné priority resortních programů výzkumu. V rámci dotačních titulů MZe podporuje zvláštním dotačním programem 6. Genetické zdroje ochrany a využití genetických zdrojů pro výživu a zemědělství, zahrnující rostliny, zvířata a mikroorganismy. Současně roční výdaje na dotační program 6. Genetické zdroje se pohybují v rozmezí 60 - 65 mil. Kč.

MZe dotačním programem (10.E) Podpora České technologické platformy pro potraviny bude podporovat činnost ČTP při PK ČR, zaměřenou na posílení funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur, dále informační a propagační činnosti sloužící k propagaci cílů, aktivit a výsledků práce ČTP včetně zajištění přenosu informací mezi VaV a podnikatelskou praxí s důrazem na malé a střední podnikání z oblasti výroby potravinářských produktů. Doba trvání programu v letech 2008 – 2013 s finanční podporou do 10 mil. Kč ročně.

Vzdělávání a mobilita resortních výzkumných pracovníků bude podporována především z evropských programů, jejichž gestorem pro ČR je MŠMT, zejména programy Leonardo da Vinci a Socrates).

i) Opatření k zabezpečení realizace Koncepce v oblasti dalších opatření:

Opatření č. 23 Zajistit realizaci Programu 129 520 – Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení VVZ MZe.

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
termín realizace: každoročně v období 2009-2013
indikátor plnění: Dle programové dokumentace Programu 129 520

Opatření č. 24 Zajišťovat dlouhodobé financování Národního programu genetických zdrojů a každoročně poskytovat adekvátní podporu na konzervaci a využití genetických zdrojů pro výživu a zemědělství v rámci dotačního programu Genetické zdroje.

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
termín realizace: každoročně v období 2009-2015
indikátor plnění: Počet uchovávaných sbírek, kolekcí, chovů, zvířat; počet navazujících projektů VaV

Opatření č. 25 Zajišťovat podporu České technologické platformy pro potraviny a dalších platform, které budou naplňovat potřeby agrárního sektoru a přispívat k realizaci Koncepce zemědělského aplikovaného VaV do roku 2015.

gestor: MZe, komoditní odbory, odbor vědy a výzkumu
termín realizace: každoročně v období 2008-2013
indikátor plnění: počet platform a jejich aktivit, počet konferencí a seminářů, počet návštěv webových stránek, počet řešených projektů VaV a uplatněných výsledků VaV

7) Rámcové vymezení hlavních tematických směrů aplikovaného výzkumu a vývoje agrárního sektoru při realizaci Koncepce

Hlavní tematické směry výzkumu vycházejí z potřeb revidované Společné zemědělské politiky EU a přípravy její reformy při naplňování cílů agrární politiky EU. Respektují předpokládaný světový vývoj v agrárním sektoru a zohledňují specifika a potřeby ČR.

Hlavní tematické směry spolu s jejich tematickými prioritami jsou definovány takto:

[1] Ochrana a využívání přírodních zdrojů:

- integrované systémy ochrany, zkvalitňování a využití přírodních zdrojů (zemědělská a lesní půda, voda v návaznosti na hydrologický a klimatický režim krajiny, ovzduší, genofond) pro rozvoj agrárního sektoru a venkova,
- metody revitalizace přírodních prostředí zatížených antropogenními vlivy, extrémními hydrologickými situacemi a možnými klimatickými změnami,
- molekulární, genetické a buněčné metody pro charakterizaci, konzervaci a efektivní využití disponibilních genetických zdrojů, včetně uchování genofondů,
- uchování a využití biodiverzity pro rozvoj agrárního sektoru, včetně lesnictví.

[2] Technologický rozvoj pro trvalou udržitelnost agrárního sektoru, včetně technologií pro obnovitelné zdroje energie:

- rozvoj a aplikace moderních biotechnologií, poznatků molekulární a buněčné biologie v agrárním sektoru, včetně veterinárního lékařství, zvyšující efektivnosti při jejich využití,
- zlepšování a rozšiřování biologického potenciálu hospodářsky využitelných organismů v agrárním sektoru, zvyšování jejich rezistence (tolerance) k nepříznivým faktorům, integrované systémy ochrany,
- metody environmentálně šetrného zvyšování produkčního potenciálu agrárního sektoru,
- rozvoj metod pěstování rostlin a chovu zvířat využitelných v ekologickém zemědělství a produkce biopotravin,
- efektivní systémy ochrany zdraví hospodářsky využitelných organismů v agrárním sektoru,
- metody diagnostiky škodlivých organismů a chorob, karanténní a ochranná opatření proti šíření nebezpečných nákaz,
- efektivnější technologické systémy pro produkci i multifunkční zemědělství, lesnictví a potravinářství, včetně snižování energetické náročnosti produkce,

(především obnovitelné energetické zdroje a biopaliva). Částečně je Koncepce napojena na DZSV společensko-humanitní oblasti zejména v oblasti státní správy, lidského potenciálu, metodologického a technologického výzkumu, konkurenceschopnosti zemědělských podniků a českého venkova a uchování identity českého venkova. Dále zohledňuje ekonomické a sociální aspekty udržitelného rozvoje agrárního sektoru.

c. Oblast návrhů výdajů na VaV ve SR v jednotlivých letech realizace Koncepce

Zabezpečení finančních zdrojů pro realizaci Koncepce se předpokládá vícezdrojové. Realizace koncepce předpokládá navýšení výdajů státního rozpočtu na VaV nad rámec střednědobého výhledu pouze v případě dřívějšího vyhlášení resortního programu aplikovaného výzkumu „Veřejná správa agrárního sektoru“ po předchozím projednání v RVV. V opačném případě se předpokládá zachování střednědobého výhledu výdajů VaV pro resort MZe do r. 2011, na další roky jsou výdaje na VaV uvedeny orientačně.

Účelové prostředky na VaV v působnosti MZe:

výdaje (tis. Kč)	rok							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	363 760	434 995	434 995	463 700	486 900	511 200	536 800	563 600

Výše účelových prostředků do roku 2011 vychází ze střednědobého výhledu výdajů VaV. Pro rok 2012 je započítáno zahájení resortního programu aplikovaného výzkumu „Veřejná správa agrárního sektoru“. V případě zahájení tohoto programu v r. 2011 (viz část 6.b) budou účelové prostředky v r. 2011 v rámci schválených výdajů ze státního rozpočtu ČR na VaV navýšeny a v následujících letech o příslušnou částku sníženy. Případný přesun účelových prostředků nad rámec výdajů pro MZe bude s RVV projednán v r. 2009 při sestavování výdajů na VaV ze státního rozpočtu na rok 2010 s výhledem na léta 2011 a 2012 bez nároků na navýšení celkových výdajů na VaV ze státního rozpočtu ČR. Na další roky do roku 2015 se předpokládá 5 % nárůst účelových prostředků.

Institucionální prostředky na VaV v působnosti MZe:

výdaje A (tis. Kč)	výdaje B (tis. Kč)	rok							
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
477 159		477 159	372 521 ¹⁾	291 677 ²⁾	3)	3)	3)	3)	
			442 326	438 722	556 643	637 047	656 158	709 635	

Výše institucionální podpory do roku 2011 vychází z vládou schváleného rozpočtu výdajů na VaV na rok 2009 a střednědobého výhledu výdajů na léta 2010 a 2011. Vládou schválená institucionální podpora je v tabulce uvedena jako „výdaje A“.

Údaje o institucionální podpoře uvedené v tabulce jako „výdaje B“ jsou předpokládány a stanovené MZe jako cílové pro posuzování naplňování Koncepce do r. 2015 včetně financování neveřejných výzkumných organizací. Výše institucionální podpory bude od roku 2010 výrazným a od roku 2012 absolutním způsobem ovlivněna dosaženými výsledky zařazenými do IS VaVaI. Z toho důvodu nelze přesněji stanovit celkové institucionální

prostředky. Koncepce si však stanovuje za cíl dosáhnout resortními výzkumnými organizacemi alespoň průměru dosahovaných výsledků v ČR¹⁰.

- 1) Uvedená částka v roce 2010 jsou 3/4 nákladů řešených výzkumných záměrů navýšené o institucionální podporu přidělenou na základě výsledků VaV dodaných do IS VaV v r. 2007. Tato částka bude v r. 2009 upravena na základě výsledků VaV dodaných do IS VaV v r. 2008 dle hodnocení RVV.
- 2) Uvedená částka v roce 2011 je 1/2 nákladů řešených výzkumných záměrů navýšená o institucionální podporu přidělenou na základě výsledků VaV dodaných do IS VaV v r. 2007. Tato částka bude v r. 2010 upravena na základě výsledků VaV dodaných do IS VaV v r. 2009 dle hodnocení RVV.
- 3) Od roku 2012 bude institucionální podpora poskytována výhradně na základě dosažených výsledků dle hodnocení RVV. Od roku 2012 bude výše institucionálních prostředků navýšena o podporu neveřejným výzkumným organizacím, jimž do roku 2011 bude institucionální podpora poskytována MŠMT.

Snahou MZe a výzkumných organizací bude zajistit institucionální podporu, poskytovanou na základě dosažených výsledků, minimálně ve výši, vztažené k výši podpory v posledním roce jejich řešení, taktov: v roce 2010 na úrovni 70 % průměru dosahovaných výsledků v ČR, v roce 2011 na úrovni 80 %, v roce 2012 na úrovni 90 %, v letech 2013 a 2014 na úrovni 100 % a v roce 2015 na úrovni 105 % průměru dosahovaných výsledků v ČR; dále každoročně navýšenou o předpokládanou inflaci 3 %.

Kromě podpory MZe bude snaha využít pro realizaci Koncepce finanční prostředky ze státního rozpočtu i dalších poskytovatelů, zejména MŠMT (mezinárodní spolupráce), dále GA ČR, TA ČR, MZD a MV při řešení problematik spojených s rozvojem agrárního sektoru a problematik hraničních oborů.

Stále významnější úlohu při financování realizace Koncepce by měly sehrát zdroje ze strukturálních fondů EU, zejména Rámcových programů EU (OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a částečně i OP Podnikání a inovace). Především ve spojení s využitím výsledků VaV lze využít podpory v rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013 (EAFRD). Z hlediska zajištění finančních zdrojů realizací Koncepce nebudou kladeny požadavky na navýšení výdajů na VaV nad rámec schváleného státního rozpočtu ČR a finanční prostředky z veřejných zdrojů budou zajišťovány v rámci již schválených rozpočtů na jednotlivé programy. Ve vybraných programech bude kladen požadavek na spolufinancování jednotlivých akcí z neveřejných zdrojů v souladu s vyhlášenými podmínkami daného programu (např. EAFRD). V současné době nelze odhadem stanovit výši finančních prostředků vynaložených ze strukturálních fondů na realizaci Koncepce.

K posílení investiční činnosti bude nutné využít finanční prostředky z dalších zdrojů státního rozpočtu – účelově zaměřenou na investice v oblasti resortního VaV. Za tím účelem by měly být využity prostředky ze státního rozpočtu v celkové výši 1 060 mil. Kč a další prostředky z neveřejných zdrojů na spolufinancování projektů, a to následovně dle jednotlivých roků (v tis. Kč):

výdaje ze SR	rok						celkem
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
107 000	217 000	217 000	217 000	212 000	90 000	1 060 000	
12 250	25 000	24 990	24 990	23 990	10 490	121 709	
celkem	119 250	242 000	241 990	241 990	235 990	100 490	1 181 709

¹⁰ V roce 2007 dle plamě Metodiky hodnocení VaV a jejich výsledků v roce 2007 (hodnocení pomocí indexu dosažené výsledky: vynaložené prostředky) MZe dosáhlo indexu 7,91 při průměru ČR 17,86, tj. 44 % průměru ČR.

- i) Opatření k zabezpečení řešení případných morálních a etických problémů v souvislosti s realizací Koncepce:

Opatření č. 28 Přijmout ve všech organizacích provádějících VaV v rámci agrárního sektoru včetně MZe etický kodex pracovníka VaV vycházející z Etického rámce výzkumu, přijatým usnesením vlády ČR ze dne 17. srpna 2005 č. 1005 a Evropskou chartou pro výzkumné pracovníky 2005/251/ES ve všech organizacích,.

gestor: Všechny organizace VaV agrárního sektoru včetně MZe
 termín realizace: 30.06.2009
 indikátor plnění: Vyhlášení účinnosti Etického kodexu a jmenování etické komise pro hodnocení jeho naplňování či porušování. Etickou komisí při koordinačních výzkumných organizacích mohou po dohodě využívat i další subjekty VaV agrárního sektoru

Opatření č. 29 Povinně přijmout Kariérní řád jako součást vnitřních předpisů výzkumné organizace.

gestor: Všechny organizace VaV agrárního sektoru
 termín realizace: 30.06.2009
 indikátor plnění: Vyhlášení účinnosti vnitřního předpisu

Opatření č. 30 Každoroční vyhlášení a hodnocení soutěží „Cena ministra zemědělství pro mladé vědecké pracovníky“ a „Cena ministra zemědělství za nejlepší realizovaný výsledek výzkumu a vývoje“.

gestor: MZe, odbor vědy a výzkumu
 termín realizace: Každoročně dle stanoveného harmonogramu vyhlášení soutěží a jejich hodnocení
 indikátor plnění: Počet přihlášených mladých pracovníků, počet přihlášených prací, přínos realizovaných výsledků z přihlášených prací

10) Kontrola a hodnocení realizace Koncepce

Za průběžnou kontrolu plnění Koncepce a hodnocení její realizace bude odpovídat odbor MZe odpovědný za VaV. Jedním z důležitých úkolů pro hodnocení dosažených výsledků v rámci jednotlivých opatření bude stanovení základních údajů indikátorů v roce 2008 – v období schválení Koncepce vládou ČR. Naplňování jednotlivých opatření bude MZe průběžně konzultovat s jednotlivými gestory, kteří budou sledovat a vyhodnocovat dosahování jednotlivých indikátorů. Kontroly plnění Koncepce a jednotlivých opatření budou prováděny podle předem stanoveného plánu kontrol schváleného Radou. Kontrolou realizace Koncepce může být pověřena jiná osoba, než zaměstnanec MZe, resp. tato kontrola může být zadána jinému subjektu, který je seznámen s prostředím resortního VaV i touto koncepcí. Rada bude dvakrát ročně na svém zasedání vyhodnocovat kontrolu, průběh a realizaci Koncepce. Od roku 2010 bude odbor vědy a výzkumu Radě předkládat písemnou roční zprávu o průběhu realizace Koncepce. Po projednání v Radě bude tato roční zpráva v letech 2010, 2012 a 2014 po schválení MZe předložena RVV. V letech 2011 a 2015 bude kromě roční zprávy zpracována průběžná zpráva o realizaci Koncepce za období 2009-2010, resp. 2009-2014. Tato zpráva bude po schválení MZe předložena RVV a následně vládě ČR. Průběžná zpráva o realizaci Koncepce, schválená vládou v roce 2015, bude jedním z podkladů pro vypracování následné Koncepce aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací agrárního

sektoru od roku 2016. Závěrečné vyhodnocení Koncepce MZe provede po ukončení její realizace v roce 2016.

11) Další nároky a požadavky

a. Oblast IS VaVaI

Současná Metodika hodnocení VaV a jejich výsledků stimuluje pouze určité typy výsledků uplatnitelné v praxi. Vzhledem ke specifickému rozsahu uživatelů a souvisejícího transferu výsledků VaV k uživatelům, spojeného s různorodostí a velkou teritoriální rozptířeností uživatelů jednotlivých výsledků bude nutné, aby MZe stanovilo specifické výsledky pro hodnocení projektů VaV a resortních výzkumných programů. Jde o typy výsledků aplikovaného VaV určené pro široký okruh odborné veřejnosti, zejména publikace v odborných oborových časopisech a odborné publikace, vydávané a šířené ve spolupráci se zájmovými sdruženími, svazy a výrobními podniky, ale i další výsledky, určené pro širokou veřejnost vyjadřující specifickou VaV agrárního sektoru.

Definice dalších typů výsledků VaV, které jako pomocná kritéria k hodnocení výzkumných programů a projektů charakterizují specifickou VaV v agrárním sektoru:

I. Publikace v periodickém odborném oborovém časopise

Jedná se o publikaci vydanou v periodickém odborném oborovém časopise s přiděleným ISSN, určeném široké odborné veřejnosti, který není zařazen do seznamu odborných časopisů Rady pro výzkum a vývoj (dále jen „RVV“), vydaném v ČR v jazyce českém. V publikaci musí být zřetelně uvedena dedikace ke konkrétnímu projektu, výsledek VaV – co nového přináší. Odborným oborovým časopisem není denní tisk ani populárně naučný časopis.

II. Uspořádání konference pro odbornou veřejnost a praxi

Jedná se o zorganizování konference nebo symposia pro odbornou veřejnost. Podmínky uznání konference jako výsledku VaV: tematické zaměření konference, zveřejnění programu, abstraktu prezentací a závěrů konference na webových stránkách.

III. Publikace ve sborníku z konference pro odbornou veřejnost a praxi

Jedná se o publikaci vydanou ve sborníku s přiděleným ISBN vydaném v ČR v jazyce českém. V publikaci musí být zřetelně uvedena dedikace ke konkrétnímu projektu, výsledek VaV – co nového přináší.

Uvedené výsledky budou zařazeny do IS VaV MZe a snahou MZe bude jejich zařazení i do IS VaV při RVV.

b. Oblast změny zákona č. 130/2002 Sb.

Otázkou je stanovení pravidel účasti výrobních subjektů v případě agrárního VaV, kdy jsou výsledky poskytovány zdarma při výjimce u zemědělství a rybolovu (č. 9 Rámce Společnosti). V tomto případě chybí větší motivace výrobních subjektů podílet se na řešení projektu a spolufinancovat jej tak, aby jim vložené prostředky přinášely užitek odpovídající podpoře VaV z privátních zdrojů.

Obdobně je otázkou stanovení pravidel účasti výrobních subjektů v případě výzkumných organizací. Výsledky jsou poskytovány za stejných podmínek, avšak zde je podíl na výsledcích nejdříve dohodnut se spolupříjemcem, teprve poté je nabízen ostatním subjektům.

Nedostatečná je legislativa v oblasti inovačního podnikání, zavádění výsledků do praxe a ochrany duševního vlastnictví.

SCAR	Standing Committee for Agricultural Research
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
SW	Software
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats
TA ČR	Technologická agentura České republiky
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VaV	Výzkum a vývoj
VaVaI	Výzkum a vývoj a inovace
VaVpI	Výzkum a vývoj pro inovaci
v.v.i.	veřejná výzkumná instituce
VVZ	Vědecko-výzkumná základna

Přílohy:

- Příloha I. Východiska a normativní dokumenty jednotlivých oborů agrárního VaV, které byly promítnuty do Koncepce
- Příloha II. Stručná charakteristika stavu agrárního VaV v zahraničí

- [14] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/1/ES ze dne 15. ledna 2008 o integrované prevenci a omezování znečištění.
Základní předpis EU na ochranu životního prostředí před velkými znečišťovateli a podmínky jejich provozu; mezi znečišťovatele patří také provozovatelé velkých potravinářských zařízení, definovaných ve směrnici: kritériem úrovně znečišťování jsou nejlepší dostupné techniky.
In: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:024:0008:0029:CS:PDF>
- [15] Nařízení (ES) č. 1924/2006 Evropského parlamentu a Rady ze dne 20. prosince 2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin
In: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:404:0009:0025:CS:PDF>
- [16] Zelená kniha – Evropská strategie pro udržitelnou, konkurenceschopnou a bezpečnou energii EC Brussels 8.3.2006, COM (2006) 0105 final
In: <http://eur-lex.europa.eu>
- [17] Energetická politika pro Evropu
EC Brussels 10.1.2007, COM (2007) 1 final
In: <http://eur-lex.europa.eu>
- [18] Strategie UE pro biopaliva
EC Brussels 8.2.2006, COM (2006) 34 final
In: <http://eur-lex.europa.eu>
- [19] Meeting The needs of The developing bio-based economy, The Transition from agricultural to biosystems engineering university studies in Europe Prof. D. Briassoulis International conference on Agricultural Engineering AgEng 2008, Greece, June 2008
In: www.ageng2008.com
- [20] Future European Union research policy
In: www.europa.eu.int/comm/research/future
- [21] 7th Framework Programme of The European Community for research technological development and demonstration activities (2007-2013) Keeping ahead of Agricultural Engineering Technologies
In: Workshop Sectorially Coordinated Research Brussels, 31. January 2006
- [22] New perspectives on The knowledge-based bio-economy
In: www.europa.eu.int/comm/research/conferences/2005/kbb

- [23] Assessment of biomass potentials for biofuel feedstock production in Europe: Methodology and results IIASA Land use change and Agriculture programme, July 2007
In: www.refuel.eu
- [24] Nová strategie Evropské unie v oblasti zdraví zvířat (2007 – 2013) podle zásady „Prevence je lepší než léčba“. Sdělení Evropské komise SEK 539 (2007).
In: Úřední tisky Evropských společenství, Lucemburk 2007, 26 s., ISBN 978-92-79-0668433-0 (český překlad)
- Národní:**
- [1] Národní strategický plán pro rozvoj venkova ČR (NSPRV)
Národní strategický plán rozvoje venkova ČR (NSPRV) vychází z hlavních strategických priorit EU pro léta 2007-2013 s důrazem na zvyšování ekonomického růstu, vytváření nových pracovních příležitostí a udržitelný ekonomický rozvoj. V odpovídajícím rozsahu jsou také reflektovány závěry jednání v Lisabonu a Göteborgu. Národní strategický plán rozvoje venkova ČR je realizován v období let 2007-2013, prostřednictvím Programu rozvoje venkova (PRV).
In: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/narodni-strategicky-plan-rozvoje-venkova/1001573/42690/>
- [2] Zákon č.139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.
Zákonem je mj. stanoveno, v § 22, odst. b), že Ústřední pozemkový úřad „zajišťuje výzkum, rozvoj, vzdělávání a osvětovou činnost v oboru pozemkových úprav a zabezpečuje jednotné vedení a aktualizaci údajů o bonitovaných půdně ekologických jednotkách“.
In: <http://www.mze.cz/Index.aspx?tm=1&deploy=625&typ=2&ch=72&ids=2085&val=2085>
- [3] Zákon o potravinách a tabákových výrobcích (zák.č.110/1997Sb.)
Určuje základní kriteria pro výrobu potravin a jejich uvádění do oběhu.
In: http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701
- [4] Zákon o integrované prevenci (zákon č.76/2002 Sb. ze dne 5. února 2002 o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů) ve znění pozdějších předpisů.
Začlenění evropské směrnice do českého práva.
In: <http://portal.gov.cz/>
- [5] Akční plán pro biomasu
In: <http://www.mze.cz>
- [6] Akční program nitratové směrnice (2008)
In: <http://www.mze.cz>

Rakouský zemědělský výzkum spadá kromě resortu zemědělství do dalších tří resortů: Federální ministerstvo školství, vědy a kultury, Federálního ministerstva dopravy, inovací a technologie a Federálního ministerstva práce a ekonomických záležitostí. VaV strategii formuluje Rakouská komise pro rozvoj vědy a technologií. Zemědělský výzkum je naplněn 12 federálních výzkumných organizací a 3 regionálních výzkumných ústavů. Hlavním poskytovatelem financí zemědělského výzkumu je Federální ministerstvo zemědělství, lesnictví, životního prostředí a vodního hospodářství.

Švédský model zahrnuje 5 ministerstev (Ministerstvo školství, výzkumu a kultury, Ministerstvo zemědělství, výživy a záležitostí spotřebitelů, Ministerstvo trvalého rozvoje, Ministerstvo průmyslu, práce a komunikací, Ministerstvo zahraničí) doplněných privátním sektorem. Většinu zemědělského výzkumu zajišťují univerzity. Podíl výzkumných ústavů je relativně nízký. Politiku a koncepci zemědělského VaV formulují 3 organizace: Švédská vědecká komise životního prostředí, zemědělské vědy a územní plánování, Švédská vědecká komise a Švédská vládní agentura pro inovační systémy. Úroveň poznatků kontroluje Královská švédská zemědělská a lesnická akademie. Zemědělským výzkumem se zabývá 8 zemědělských výzkumných organizací a 3 nezemědělské spolu s 1 zemědělskou univerzitou. Poskytovatelem finančních zdrojů pro zemědělský výzkum jsou tři agentury (EPA, Sida, STEM) doplněné 4 veřejnými a privátními nadacemi (Mistra, SSF, Ostersjostiftelsen, SLF) a 4 vládními agenturami.

Ve **Španělsku** je zemědělský výzkum řízen Generálním ředitelstvím pro vědecký výzkum a Národním ústavem zemědělského a potravinářského výzkumu a technologií pod Ministerstvem školství a vědy. 17 autonomních správních území Španělska má svá regionální ministerstva a stejně je organizován i zemědělský výzkum. Ten je řízen 3 hlavními organizacemi. Poskytovatelem finančních prostředků pro zemědělský výzkum jsou navíc dvě organizace: Centrum rozvoje technologií a průmyslu (spadá do resortu Ministerstva průmyslu, obchodu a turismu a Ústav pro diverzifikaci a zachování energie).

Ve **Velké Británii** za výzkum jako takový má veškerou odpovědnost Úřad pro vědu a inovace. Jednotlivá ministerstva a jejich odbory výzkum financují (obdobně jako u nás). Politiku vědy řídí Úřad pro životní prostředí a otázky venkova (DEFRA) se zvláštními odbory pro Skotsko (SEERAD) a Severní Irsko (DARDNI). DEFRA řídí přímo 3 výzkumné organizace, Komise biotechnologických a biologických věd (BBSRC) financuje 6 výzkumných ústavů. SEERAS řídí 8 výzkumných organizací, DARDNI jeden. Do zemědělského výzkumu jsou zapojeny 4 univerzity. Hlavním poskytovatelem prostředků na zemědělský výzkum je British Research Council.